Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος *Ἐν Ἀθήναις, 12 Ἰουλίου 1930* *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 32*

ΟΙ ΔΥΟ ΠΕΤΕΙΝΟΙ

Ἦταν μιὰ φορὰ δυὸ πετεινοί· ὁ ἕνας στὴν αὐλή, κι' ὁ ἄλλος πάνω στὴ στέγη. Αὐτὸς ἔδειχνε ἀπὸ ποῦ φυσοῦσε ὁ ἀέρας. Ἦταν κι' οἱ δυὸ γεμᾶτοι καμάρι καὶ περηφάνεια. Ποιὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ ἔμελλε νὰ κυριαρχήσει; Θὰ σᾶς πῶ τὴ γνώμη μου, ἀλλὰ μπορεῖτε, ἂν θέλετε, νὰ κρατήσετε τὴ δική σας.

Τὸ κοτέτσι χωριζόταν μὲ κάγγελα ἀπὸ μιὰν ἄλλη αὐλή, ὅπου φύτρωνε πάνω στὴν κοπριὰ μιὰ μεγάλη κολοκύθα· κι' αὐτὴ ἦταν πολὺ περήφανη γιὰ τὸν ἑαυτό της κι' ἔκανε τὶς ἀκόλουθες σκέψεις:

— Ἐδῶ δίπλα ὑπάρχει ἕνας πετεινὸς ὑπέροχος. Ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κρατεῖ ψηλὰ τὸ κεφάλι, γιατὶ διαφέρει πολὺ ἀπ' ἐκεῖνον ἐκεῖ, ποὺ βρίσκεται πάνω στὴ σκεπὴ κι' ἄλλο δὲν κάνει παρὰ νὰ γυρίζει σὰν κουτός, δίχως κἂν νὰ τρίζει, καὶ δίχως νὰ φωνάζει κικιρίκου. Δὲν ἔχει μήτε κόττες, μήτε κλωσσόπουλα. Εἶναι ἔρημος καὶ γρουσούζης καὶ δὲ συλλογίζεται παρὰ μόνο τὸν ἑαυτό του.

»Τοῦτος ἐδῶ ὅμως, ἄ, εἶναι ἕνας σωστὸς παλληκαράς! Σοῦ ἔχει ἕνα βῆμα, ὅλο ρυθμὸ καὶ καμάρι! Τὸ λάλημά του σωστὸ σάλπισμα κι' αὐτὸ κανονίζει στὸ σπίτι τὴν ὥρα ποὺ ξυπνοῦν.

»Μὰ τὴν ἀλήθεια, κι' ἂν τύχει καὶ μὲ φάει καμμιὰ φορά, τιμή μου θὰ τὸχω. Θὰ γίνω τροφὴ σὲ μιὰ ὕπαρξη τόσο εὐγενικὴ καὶ τόσο τιμημένη!»

Τὴν ἄλλη νύχτα, ἔγινε τρομερὴ καταιγίδα. Κοκκόρια, πουλακίδες καὶ κλωσσόπουλα, ἂν καὶ ἀσφαλισμένα μέσα στὸ κοτέτσι τους, ὡστόσο σφιγγόνταν τόνα κοντὰ στ' ἄλλο, κατατρομαγμένα. Ὁ ἄνεμος ἔρριξε τὰ κάγκελα, ποὺ χώριζαν τὶς αὐλές, κι' ἀπὸ τὴ σκεπὴ ἔκαναν φτερὰ κάμποσα κεραμίδια. Ὁ πετεινὸς ὅμως, ἐκεῖ ψηλά, κρατήθηκε στὴ θέση του. Κάτι ἔπαθε ὡστόσο ἀπὸ τὸ πολὺ γύρισε-γύρισε καὶ τὸ πρωΐ δὲ μποροῦσε πιὰ νὰ γυρίσει, πρᾶγμα ποὺ ἦταν πολὺ ταπεινωτικὸ γιὰ τὴ νεαρὴ σχετικῶς ἡλικία του. Λίγον καιρὸ τὸν εἶχαν βάλει ἐκεῖ, καὶ τὴν ἡμέρα ποὺ ἦρθε στὸν κόσμο, ἦταν κιόλας τόσο μεγάλος, ὅσο μποροῦσε ποτὲ νὰ γίνει. Ὥστε δὲν εἶχε περάσει ποτὲ ἀπὸ τὴν παιδικὴ ἡλικία. Γι' αὐτὸ τὰ ἤξερε ὅλα καὶ τὰ περιφρονοῦσε ὅλα.

Τὰ σπουργίτια, ποὺ μαζεύονταν καμμιὰ φορὰ τριγύρω του, τὰ ἐλεεινολογοῦσε:

— Τί φλύαρα καὶ μωρὰ ὄντα! μουρμούριζε. Τὰ περιστέρια, ἐξακολουθοῦσε νὰ λέει, φαίνονται κάπως σοβαρότερα. Ἀλλὰ κατὰ βάθος, ἄλλο δὲν σκέπτονται παρὰ πῶς νὰ γεμίσουν τὸ στομάχι τους. Οἱ πελαργοὶ κι' οἱ γερανοὶ καὶ τἄλλα περαστικὰ πουλιά, στὴν ἀρχὴ μοῦ φάνηκαν ἄξια γιὰ συναναστροφή. Μοῦ διηγόνταν ἱστορίες γιὰ χῶρες παράξενες, ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἀληθινὲς στέγες στὰ σπίτια κι' οὔτε πετεινοὶ τοῦ εἴδους μου. Ὕστερα μοῦ διηγόνταν τὶς περιπέτειές τους ὅταν περνοῦσαν τὸ Νεῖλο καὶ τοὺς ἀγῶνες τους μὲ τ' ἁρπαχτικὰ ὄρνια. Μὰ τὸν ἄλλο χρόνο, μοῦ ἄρχισαν πάλι τὰ ἴδια. Καὶ τὸν ἄλλο πάλι τὰ ἴδια. Τί κουτὰ πλάσματα, ποὺ περιέχει αὐτὸς ὁ κόσμος! Καὶ τί καλὰ ποὺ εἶμαι ἐγὼ ἐδῶ, ἀπάνω ἀπὸ τὴ γενικὴ κουταμάρα καὶ βλακεία!

Ὁ μετάλλινος πετεινὸς ἦταν, βλέπετε, βαριεστημένος, «μπλαζὲ» καθὼς λέν, ἀπ' ὅλα τὰ πράγματα. Ἂν τὄξερε αὐτὸ ἡ κολοκύθα, θὰ τοῦ εἶχε ἄλλη ἐκτίμηση.

Πρωΐ-πρωΐ, ὁ καιρὸς ξάνοιξε. Τὰ κλωσσόπουλα ὁρμησαν στὴν αὐλή, πίσω τους κι' οἱ κόττες. Ὕστερα φάνηκε κι' ὁ πετεινός, μεγαλόπρεπος καὶ γαλήνιος, στὸ τέλος τῆς παράταξης.

— Ἀκούσατε τὸν κεραυνό, παιδιά μου; ἔλεγε. Κάνει μεγαλύτερο θόρυβο ἀπὸ μένα, ἀλλὰ τί βάρβαρη μουσική, γιὰ τὸ Θεό! Τὰ δικά μου τὰ κοκορίκου εἶναι τόσο ἁρμονικά!

Ὅλη ἡ παρέα, καθὼς εἶδε τὰ κάγκελα πεσμένα, ὁρμησε στὴν ἄλλη αὐλή. Μόλις εἶδαν τὴν κολοκύθα, ἔπεσαν ἀπάνω της νὰ τὴν κατασπαράξουν. Οἱ κόττες τὴ ράμφιζαν, τὴν κομμάτιαζαν καὶ τὴ μοίραζαν στὰ κλωσσόπουλα, ποὺ σπρώχνονταν ποιὸ νὰ πρωτοφάει ἀπὸ τὸ ὡραῖο αὐτὸ γλύκισμα. Ὁ πετεινὸς πλησίασε κι' ἔδωσε κι' αὐτὸς κάμποσα τρομερὰ ραμφίσματα. Ἡ κολοκύθα ἦταν πιὰ στὸν ἕβδομο οὐρανό, γιατὶ γινόταν τ' ὄνειρό της, δηλαδὴ νὰ τὴ φάει τὸ πιὸ τιμημένο πλάσμα τοῦ κόσμου.

— Κοκορίκου! φώναξε ὁ πετεινὸς μόλις χόρτασε. Ἔχω διάθεση σήμερα, βρὲ παιδιά. Γι' αὐτὸ θὰ σᾶς πῶ κάτι τί: νὰ ξέρετε πὼς εἶμαι ἕνας πετεινὸς μοναδικὸς στὸν κόσμο. Εἶμαι σὲ θέση νὰ κάμω αὐγὸ καὶ φαντασθῆτε πιὰ τί θἄβγαινε ἀπ' αὐτὸ τὸ αὐγό: δράκος φοβερός, ποὺ λὲν τὰ παραμύθια, καὶ ποὺ θὰ τρόμαζε τὸν κόσμο ὁλόκληρο! Ναί, εἶμαι ἕνας πετεινὸς μοναδικὸς στὸν κόσμο!

Τίναξε τὰ φτερά του, ἀναπουπουλιάστηκε, φούσκωσε τὸ λειρί του καὶ λάλησε τρεῖς φορές, τρία φοβερὰ κοκορίκου! Κόττες καὶ κοττόπουλα ἔμειναν

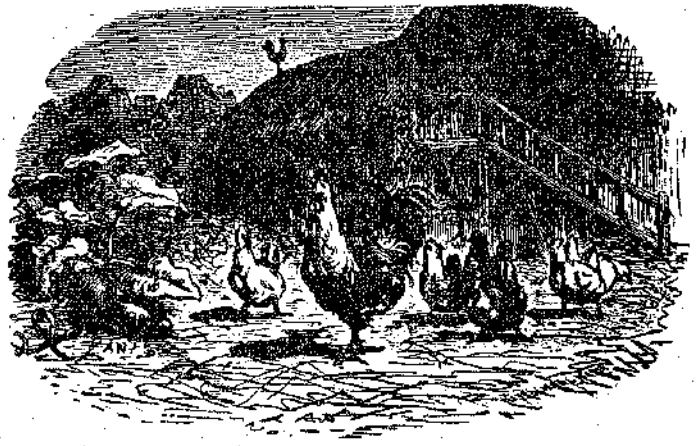

«Ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κρατῇ ψηλὰ τὸ κεφάλι...»
(Σελ. 374, στ. α'.)

μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα, ὅλο κατάπληξη καὶ περηφάνεια, γιατὶ ἀνῆκαν σ' ἕνα ὃν τόσο σπάνιο. Ὕστερα ξανάρχισαν τὸ φαγοπότι πάνω στὴν κολοκύθα.

Ὁ πετεινὸς τῆς σκεπῆς τ' ἄκουσε ὅλα αὐτά.

— Τί μωρολογίες! εἶπε ἀηδιασμένος. Ὁ κόκορας αὐτός, ὁ κρεμανταλάς, θὰ κάνει, λέει, αὐγό! Ἀφοῦ δὲ μπορῶ νὰ κάμω οὔτ' ἐγώ! Πφ! Ματαιοδοξίες καὶ κουταμάρες!

Τὴ στιγμὴ αὐτή, πάλι σηκώθηκε ξαφνικὸς ἄνεμος, δυνατὸς κι' ἀναπάντεχος, κι' ἔρριξε κάτω τὸν πετεινὸ τῆς στέγης, ποὺ εἶχε τόσο καλὰ ἀντισταθεῖ στὴ νυχτερινὴ καταιγίδα.

— Θαυμάσια, σκέφθηκε πέφτοντας. Θὰ πέσω νὰ σπάσω τὸ κεφάλι αὐτοῦ τοῦ ἀνόητου, ποὺ μ' ἐνοχλεῖ πιὸ πολὺ ἀπ' τοὺς ἄλλους.

Μὰ ὁ πετεινὸς τῆς αὐλῆς γλύτωσε μ' ἕνα πήδημα κι' ὁ πετεινὸς τῆς στέγης ἔγινε κομμάτια πάνω στὶς πλάκες τῆς αὐλῆς. Ὁ ἄλλος πῆγε ἥσυχα νὰ χωνέψει τὴν κολοκύθα.

Τί δηλοῖ ὁ μῦθος;

Καλύτερα νὰ εἶναι κανένας ματαιόδοξος καὶ νὰ περηφανεύεται γιὰ τὰ κοκορίκου του, παρὰ νὰ εἶναι βαριεστημένος μὲ ὅλα τὰ πράγματα καὶ νὰ μὴν πιστεύει σὲ τίποτα!

("Αντερσεν) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΟΤΑΝ ΗΜΟΥΝΑ ΣΤΟ ΑΛΦΑ

Τὸ πρῶτο σχολειὸ ποὺ γνώρισα, εἶναι σ' ἕναν ἥσυχο δρόμο, σὲ γωνία, σιμὰ σὲ κάποια ριζοβούνια. Οὔτε ἄνθρωποι πολλοὶ περνοῦν ἀπὸ κεῖ, οὔτε αὐτοκίνητα. Μόνο κάπου-κάπου κανένα κάρρο. Ἀλλὰ ἂν περάσῃ κανεὶς ἀπὸ κεῖ τὴν ὥρα ποὺ κάνουν διάλειμμα, ἢ τὴν ὥρα ποὺ τὰ κορίτσια — τώρα εἶναι κοριτσίστικο — εἶναι στὴν τάξη μὰ δὲν ἔχει μπῆ ἡ δασκάλα ἀκόμα, ἀκούει ἕνα θόρυβο ἀπὸ ξεφωνητὰ κι' ἀπὸ ὁμιλίες.

Ἀκόμα μπορεῖ νὰ δῇ κανεὶς καὶ τὰ μικρὰ κεφαλάκια ἀπ' τὰ παράθυρα, κι' ἀνοιχτὰ ὅταν εἶναι καὶ κλειστά· γιατὶ τὰ παράθυρα δὲν ἔχουν μπερντέδες. Κεφαλάκια, λαιμοί, γιακαδάκια, φαίνονται ὅλα μιὰ χαρά. Ἀκόμα φαίνονται καὶ τὰ ναγνωσματάριά τους στὰ θρανία, ἀνοιχτά, κι' ἡ ἕδρα σὲ μερικὲς τάξεις, κι' ἡ δασκάλα ποὺ κρατάει πάντα στὸ χέρι ἕνα χάρακα καὶ φοράει γυαλιά. Κι' ἂν σκύψῃ κανεὶς στὸ πεζοδρόμι ἢ σταυλάκι, θὰ δῇ καὶ πολλὰ ἄλλα πράμματα: ἐδῶ μιὰ πεννίτσα ἄχρηστη πιά, ἐκεῖ ἕνα κομμάτι στουπόχαρτο, παραπέρα μιὰ σχισμένη ζωγραφιά, λίγο πιὸ κεῖ ἕνα μολυβάκι ποὺ δὲ γίνεται μικρότερο.

Περνῶ συχνὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ σχολεῖο. Τὸ βλέπω ἴδιο, ὅπως τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουν κι' ἐγὼ ἕνας μικρούλης, μὲ τὴ σάκκα μου περασμένη ἀπ' τὸν ὦμο μὲ τὸ λουρί της, καὶ μοῦ φαίνεται γιὰ μιὰ στιγμὴ πὼς τίποτα δὲν ἄλλαξε ἀπὸ τότε. Κι' ὅμως, ἄλλαξαν πολλά. Ἂν δὲν ἄλλαξε τὸ σχολεῖο, ἄλλαξαν ὁ δρόμος, ἡ γειτονιά, ἄλλαξα κι' ἐγώ. Ὁ δρόμος, ποὺ τότε ἦταν στενός, τώρα ἄνοιξε. Κι' ἦταν στενὸς τότε, γιατὶ ἐκεῖ ἦταν βράχοι ὁλόκληροι. Ἀλλὰ ἤρθαν μιὰ μέρα οἱ ἐργάτες μὲ τὶς ἀξίνες καὶ τὰ σκεπάρνια τους καὶ τὸν ἔκοψαν τὸ βράχο. Ψηλότερα τὸν ἰσοπέδωσαν κι' ἐκεῖ ἔχτισαν μιὰ ὡραία βίλλα. Κι' ἐγώ, ποὺ τότε ἤμουν ἕνα ξένοιαστο καὶ πρόσχαρο μικρούλι, ἔχω τόσα νὰ σκεφτῶ τώρα, ποὺ ἂν καὶ περνῶ καθεμέρα ἀπ' αὐτὸ τὸ σχολειό, δὲν εἶπα ποτὲ νὰ κοιτάξω καλύτερα στὶς τάξεις, νὰ δῶ μὴν ὑπάρχουν ἀκόμα οἱ εἰκόνες ποὺ ἔβλεπα καὶ τότε στοὺς τοίχους.

Μιὰ μέρα ὡστόσο τὸ σκέφτηκα κι' αὐτό. Καὶ τὶς ἀναζήτησα. Ὤ, τί ἔκπληξη! τί χαρά! Νά τες, νά τες κι' αὐτές... Ἐκείνη ποὺ εἶχε τὸ Χριστὸ καβάλλα στὸ γαϊδουράκι, ἕναν Ἑβραῖο ποὺ τοῦστρωνε στὸ δρόμο ἕνα χαλί, καὶ πολλοὺς ἄλλους, ποὺ κρατοῦσαν κλαδιὰ ἀπὸ φοίνικες. Κι' ἐκείνη ποὺ τὸν εἶχε σ' ἕνα τραπέζι μὲ τοὺς μαθητές του ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, τὴν ὥρα ποὺ εὐλογοῦσε τὸν ἄρτο...

Μόνο ποὺ τώρα οἱ εἰκόνες αὐτὲς ἔχασαν τὰ χρώματά τους. Τὰ κόκκινα καὶ τὰ μπλὲ καὶ τὰ κίτρινα ξεθώριασαν... Ἴσως ἔτσι νὰ ξεθώριασαν καὶ τὰ δικά μου χρώματα.

Θυμᾶμαι ὅταν ἐγὼ ἤμουν πολὺ μικρὸς ἀκόμα καὶ δὲ μ' ἔγραφαν στὸ σχολεῖο ποὺ ἤθελα νὰ πηγαίνω, κι' ἔκλαιγα ποὺ δὲ μ' ἔπαιρναν...

— Πότε θὰ μὲ γράψῃς, μπαμπά; ρωτοῦσα καὶ ξαναρωτοῦσα. Γιὰ νὰ μοῦ ἀγοράσῃς καὶ μένα μιὰ σάκκα, ἕνα βιβλίο καὶ μιὰ πλάκα;

Ὁ μπαμπὰς μὲ χάϊδευε καὶ μὲ καλόπιανε:

— Πότε; Τὸ Σεπτέμβρη... Γιατί τώρα, παιδί μου, θὰ κλείσουν τὰ σχολεῖα. Τὸ Σεπτέμβρη λοιπὸν ποὺ θὰ ξαναγοίξουν, θὰ σὲ πάρω καὶ θὰ σὲ πάω στὸν κύριο Νικολαΐδη (*) νὰ σὲ γράψῃ... Καὶ θὰ σοῦ ἀγοράσω κι' ἕνα κοντύλι ἀκόμα, κι' ἕνα σφουγγαράκι, μαζὶ μὲ τὴν πλάκα...

Ἐμένα, μόλις τἄκουσα, μοῦρθε νὰ κλάψω ἀπ' τὴ χαρά μου.

— Ἄχ... Δὲ μοῦ τὰ παίρνεις ἀπὸ τώρα, μπαμπάκα, νὰ τἄχω;

Ὁ μπαμπὰς κάτι ἤθελε νὰ πῇ. Κόμπιασε ὅμως. Κι' ἀντὶ νὰ πῇ ἀμέσως «καλά, νὰ στὰ πάρω», μὲ κοίταξε στὰ μάτια καὶ γέλασε. Ἐδέησε νὰ τὸν παρακαλέσω πιὸ θερμά:

— Σὲ παρακαλῶ πολύ, μπαμπάκα μου, πάρε μού τα...

(*) Ἔτσι τὸν ἔλεγαν τὸν διευθυντή. Ἔχει πεθάνει.

Ὁ μπαμπὰς δάκρυσε. Ἔσκυψε καὶ μὲ φίλησε. Καὶ τὸ βράδυ μοῦ τἄφερε ὅλα, κατακαίνουργα, καθαρά, ἄγγιχτα.

Τὸ πρῶτο ποὺ ἄρπαξα, ἦταν τὸ ἀλφαβητάρι. Τἄνοιξα μ' εὐλάβεια. Παράστεκε κι' ὁ μεγάλος μου ἀδερφός.

— Ἔλα, πές μου: τί λέει ἐδῶ;

— Ἐδῶ; λέει ἰ-α...

— Κι' ἐδῶ;

— Ὦ-ά... Ὦ-ὰ θὰ πῇ αὐγὰ καὶ ἰ α εἶναι κάτι λουλούδια, δὲν ξέρω ἂν στὰ δείξαμε ποτέ: οἱ μενεξέδες.

— Σὰν αὐτὰ ποὺ ἔχει ζωγραφισμένα;

— Ναί... Κοίτα καὶ ταὐγουλάκια!

Ἀλλὰ μπῆκε στὴ μέση ὁ μπαμπάς.

— Μὴ ἀπὸ τώρα. Μάθε του πρῶτα τὸ ἀλφάβητο, κι' ὕστερα ἀπ' τὸ βιβλίο.

Ὁ μεγάλος ἀδερφὸς ὑπάκουσε. Μοῦ ἔκλεισε τὸ βιβλίο καὶ μοῦ εἶπε, ἐπειδὴ μὲ εἶδε ποὺ στραβομουτσούνιαζα:

— Εἶδες τί λέει ὁ μπαμπάς; Ἔχε ὑπομονή. Θὰ σοῦ μάθω αὔριο τὸ ἀλφάβητο, κι' ἅμα τὸ μάθῃς, θὰ σὲ βάλω νὰ διαβάσῃς κι' ἀπ' τὸ βιβλίο.

Δὲ χρειάστηκε πολὺς καιρὸς γιὰ νὰ μάθω τὸ ἀλφάβητο. Μιὰ μέρα, μάλιστα τὸ μεσημέρι τῆς ἄλλης μέρας, ἔφτασε. Κι' ἀμέσως παρακάλεσα τὸν ἀδερφό μου νὰ μὲ μάθῃ καὶ νὰ διαβάζω. Αὐτὸς ὅμως εἶπε πὼς ἦταν ἀρκετὸ γιὰ σήμερα ποὺ εἶχα μάθει τὸ ἀλφάβητο.

— Μὴ βιάζεσαι. Αὔριο θὰ σοῦ μάθω καὶ νὰ διαβάζῃς.

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα μοῦ μίλησε γιὰ τὶς συλλαβές.

— Κοίταξε. Ἴ δὲ λέει ἐδῶ; Αὐτὸ εἶναι μιὰ συλλαβή. Τώρα ἔχει μιὰ γραμμή. Γιατὶ τὸ α εἶναι ἄλλη συλλαβὴ καὶ τὴ χωρίζει. Ἴ-α. Ἴ καὶ α λοιπόν, διαβάζονται ἰ-α, καὶ μαζὶ καὶ τὰ δυὸ κάνουν τὴ λέξη ἴα.

Ἄ, αὐτὰ ἦταν πολὺ δύσκολα! Τὰ φρύδια μου σούφρωσαν. Τὸ μικρὸ κεφαλάκι ἄρχισε νὰ πονᾶ.

— Κατάλαβες; μὲ ρώτησε μιὰ στιγμὴ ὁ ἀδερφός μου.

Ἐγὼ εἶχα κοκκινίσει· δὲν ἤξερα τί νὰ πῶ, ντρεπόμουν νὰ ὁμολογήσω πὼς δὲν κατάλαβα τίποτα...

Ὁ ἀδερφός μου μοῦ τὰ ξανάπε ἀπ' τὴν ἀρχή. Τώρα κάπως ἀρχίζα νὰ μπαίνω στὸ νόημα. Καὶ σὲ λίγο ἄρχισα νὰ συλλαβίζω. Ὁ ἀδερφός μου ἐνθουσιάστηκε:

— Ἔτσι... ἔτσι μπράβο! Εἶδες ποὺ τὄμαθες νεράκι;

Ἐγὼ εἶχα πάρει δρόμο: καὶ δός του τὸ ξανάλεγα ἀπ' τὴν ἀρχή, νὰ πειστῇ πὼς δὲν ἐσκόνταβα πουθενά... Καὶ κάθε φορά, τὸ διάβαζα μὲ περσότερο στόμφο καὶ μεγαλόφωνα, καμαρωτά. Στὸ τέλος ὁ ἀδερφὸς μὲ σταμάτησε:

— Ἔλα, φτάνει Τὄμαθες καλά. Αὔριο πάλι.

Ἐγὼ ὡστόσο περίμενα νἄρθῃ σὰν τί τὸ μεσημέρι... Ἐπιτέλους ἦρθε, κι'

ἦρθε κι' ὁ μπαμπάς. Ἔτρεξα μόλις ἄκουσα τὸ μπαστούνι του στὴν εἴσοδο καὶ ρίχτηκα στὴν ἀγκαλιά του:

— Μπαμπά... Μπαμπά...

— Ἔ, τί τρέχει;

— Ἔμαθα καὶ διαβάζω!

— Μπά; ἔ, τὸν κατεργαράκο! Φέρε λοιπὸν τὸ βιβλίο νὰ σ' ἀκούσω κι' ἐγώ.

Ἔβγαλα ἀπ' τὴ σάκκα μου τἄλφαβητάρι κι' ἄρχισα πάλι:

— Ἰ, α· ἰ-α· ἴα. Ὦ, ά. Ὦ-ά. Ὦά.

— Χμ... Μὰ ἐσὺ θὰ γίνῃς σπουδαῖος· τὰ παίρνεις εὔκολα βλέπω...

Καὶ πῆγε ἴσια στὸ γραφεῖο του. Ἐγὼ ὁ πονηρὸς κοκκίνισα. Ἤξερα. Στὸ συρτάρι του ὁ μπαμπὰς εἶχε κλειδωμένη καὶ μιὰ σακκουλίτσα μὲ κάτι καραμέλλες μεγάλες, ποὺ μέσα εἶχαν σιρόπι. Κι' ἅμα ἤμουνα καλὸ παιδί, μοῦδινε...

* * *

Ἦρθε κι' ὁ Σεπτέμβρης. Πῆρε ὁ μπαμπὰς ἐμένα καὶ τὸν ἄλλο μου ἀδερφό, τὸ Μίμη, — ὁ πιὸ μεγάλος, ὁ Μανώλης μας, αὐτὸ τὸ χρόνο πῆγε σ' ἄλλο σχολεῖο — καὶ μᾶς ἔγραψε στὸ σχολεῖο τοῦ κυρίου Νικολαΐδη. Τὸ Μίμη στὴν πιὸ μεγάλη τάξη, ἐμένα στὴν πιὸ μικρή. Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς βλέπω ἀκόμα καὶ τοὺς τρεῖς μας στὸ δρόμο, καθὼς πηγαίναμε: ἐμένα μ' εἶχαν στὴ μέση καὶ μὲ κρατοῦσαν ὁ μπαμπὰς ἀπ' τὸ δεξὶ κι' ὁ Μίμης ἀπ' τἀριστερὸ χέρι. Ἡ μικρή μου καρδούλα χτυποῦσε καὶ χαρούμενα καὶ μ' ἀγωνία... Τί μ' ἐπερίμενε στὸ σχολεῖο; Ἕνας δάσκαλος ποὺ θὰ μοῦλεγε: «ἄνοιξε τὸ χέρι!»; Γιατὶ ἔτσι μοῦλεγαν τἀδέρφια μου, ποὺ τοὺς ἄρεσε νὰ μὲ τρομάζουν: «Κακομοίρη μου, νὰ δῇς τί κακὸς ποὺ εἶν' ὁ δάσκαλος...» Ἴσως ὅμως καὶ νὰ ἔκριναν ἀπ' τὸν δικό τους.

Ὅπως καὶ νἆναι, καὶ τὼρα κάποιος θἄβγαινε κερδισμένος. Κι' αὐτὸς θἄταν ἡ μαμμά. Μὰ ξέρετε; Ὅσο ἔμενα μονάχος στὸ σπίτι μας, — γιατὶ τἀδέρφια μου ἔλειπαν ὅλη τὴν ἡμέρα σχεδόν, — δὲν ἤξερα νὰ παίζω παρ' αὐτὸ τὸ παιχνίδι: Μάζευα σὲ μιὰ κάμαρα ὅλες μας τὶς καρέκλες καὶ τ' ἔβαζα στὴ γραμμή. Ἔπαιρνα καὶ τὸ ψαλλίδι τῆς μαμμᾶς κι' ἔκοβα χαρτιὰ τετράγωνα. Ἔβαζα ὕστερα ἀπὸ ἕνα σὲ κάθε καρέκλα, — δῆθεν ὅτι τἄδινα γιὰ εἰσιτήρια στοὺς... ἐπιβάτες, — ποὺ τοὺς... μάλωνα κιόλας, γιατὶ ἄλλος δὲν ἐμάζευε τὰ πόδια του κι' ἄλλος στεκόταν καὶ μὲ κοίταζε σὰ χαζὸς ὅταν τοὔδινα τὸ εἰσιτήριο, — καβαλλίκευα στὸ τέλος τὴν πρώτη καρέκλα, ἔκανα τοὺ-τού... κι' ὕστερα ἄρχιζα νὰ ξεφυσῶ· ἡ μηχανὴ ἔβαζε μπρός. Σὲ λίγα λεφτὰ φτάναμε ἔτσι στὴν Κηφισσιά:

— Μπρός, κύριοι, κατεβῆτε! Φτάσαμε!

Ἀλλὰ τὴν ἴδια ὥρα ἔφτανε κι' ἡ μαμμά.

— Ἔτσι ἔ; Ἐσὺ μάζεψες πάλι ὅλες τὶς καρέκλες; Ἐσὺ μοῦ πῆρες καὶ τὸ ψαλλίδι; Φέρ' το δῶ γρήγορα, καὶ τὸ γυρεύω μιὰ ὥρα νὰ κόψω μιὰ κλωστή... Ἄ, μά δὲν εἶναι ζωὴ αὐτὴ μὲ σένα, παιδάκι μου! Μὲ κάνεις καὶ παλαβώνω! Καὶ τί βλέπω; Ἀνεβαίνεις στὶς καρέκλες μὲ τὰ παπούτσια; Σὲ καινούργιες καρέκλες; Μὰ ἡ ψάθα τρυπᾶ, γιόκα μου!..

Καὶ μοῦ τὶς ἔπαιρνε μιὰ-μιά, ἐνῶ ἐγὼ ἔβαζα τὰ κλάμματα...

Χ. Π. ΛΕΥΚ.

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΔ'.

Λοιπόν, τὴν ξανάπαθε ὁ φίλος μας κ. Προβοσκίδας μὲ τὶς «μπανάνες» του. Οἱ «μέλισσες» τοῦ κ. Ἀρκουδάκη τὶς νίκησαν καὶ πάλι.

Τὸ περιμένατε αὐτό; Ἐγὼ ναί. Γιατὶ τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ «κουτο-μπανάνες» ἔκαμαν ἀρχηγό τους ἕνα παχύδερμο, ποὺ τὰ ἴχνη του ἦταν πάντα τόσο βαθιὰ κ' ὁλοφάνερα, μποροῦσε νὰ μὴ τὰ ἰδοῦν οἱ «μέλισσες», νὰ μὴν ἀνακαλύψουν τὸ νέο στρατόπεδό τους καὶ νὰ μὴν τὸ κυριέψουν μ' αἰφνιδιασμό;

Αὐτὴ τὴ φορὰ μάλιστα, τὸ στρατόπεδο τοῦ κ. Προβοσκίδα δὲν τὸ φανέρωσαν μόνο οἱ πατημασιές του, — λάκκοι ὁλόκληροι στὸ ὑγρὸ χῶμα, — ἀλλὰ καὶ τὸ φοβερό του ροχαλιτό.

Πραγματικῶς, μιὰ στιγμὴ ποὺ οἱ ἀνιχνευτὲς τοῦ κ. Ἀρκουδάκη, ὁδηγούμε-

νοι ἀπὸ τοὺς λάκκους, εἶχαν πλησιάσει ἀρκετὰ τὸ νέο ἐχθρικὸ στρατόπεδο, — ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸ ξέρουν, — ἄκουσαν ἄξαφνα κάτι κρότους σὰν βροντές.

— Τ' εἶν' αὐτό; ἔκαμε ὁ μικρὸς Ἀρκουδοπουλάκης. Ἀκοῦτε;

— Βροντάει! εἶπε ὁ Ἀστρονόμος.

— Ὄχι, κὺρ Ἀστρονόμε μου, φώναξε ὁ Χοντρούλης. Βροντάει ποτὲ ἅμα δὲν ἔχει σύννεφα;

— Μὴν εἶναι ἐδῶ κοντὰ ὁ βασιλιάς;..

— Αὐτὸ δὲ μοιάζει μὲ βρυχηθμὸ λιονταριοῦ...

— Τί εἶναι λοιπόν;

— Σὰ ρουχαλιτὸ μοιάζει... Κάποιος ἐδῶ-κοντὰ θὰ κοιμᾶται... Μὰ ποιὸς μπορεῖ νὰ ρουχαλίζῃ ἔτσι δυνατά;

— Μπρέ! μὴν εἶναι ὁ κ. Προβοσκίδας;

— Ἀλήθεια!.. Ποιὸς ἄλλος;..

— Σιγά!.. Ἐλᾶτε νὰ ἰδοῦμε!..

Πλησίασαν σιγὰ-σιγὰ καὶ εἶδαν.

Ναί! Ἦταν ὁ κ. Προβοσκίδας ποὺ κοιμόταν μακάρια στὴν ἄκρη τοῦ στρατοπέδου του. Ἀμέσως οἱ ἀνιχνευτὲς εἰδοποίησαν τὸ σῶμα τους, ὁ αἰφνιδιασμὸς ἔγινε καὶ... μὲ τὶς ὑγείες σας, μπανάνες, ἄλλη μιὰ φορά!

Τὸ φυσοῦσε καὶ δὲν κρύωνε ὁ κ. Προβοσκίδας. Κι' ἀπὸ τὴ φούρκα του, παραιτήθηκε εὐθὺς ἀπὸ ἀρχηγὸς τῶν Προσκόπων, πῆρε τὴ γυναῖκα του καὶ

τὰ παιδιά του, καὶ πῆγε σὲ μακρινὴ ἐξοχή, νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ τὸ χωνέψῃ.

Ἔπειτα ἔγινε εἰρήνη κι' ὅλοι οἱ Πρόσκοποι, «μπανάνες» καὶ «μέλισσες», ἐνώθηκαν σ' ἕνα σῶμα μὲ ἀρχηγὸ τὸν νικητὴ κ. Ἀρκουδάκη.

Ἀλλὰ καὶ στὴν εἰρήνη οἱ Πρόσκοποι μποροῦν νὰ διακριθοῦν ὅπως στὸν πόλεμο, ἢ στὸν ψευτοπόλεμο. Καὶ θὰ ἰδοῦμε παρακάτω πῶς διακρίθηκαν οἱ Πρόσκοποι τοῦ κ. Ἀρκουδάκη, δείχνοντας σὲ διάφορες περιστάσεις ἡρωϊσμό, αὐταπάρνηση, ἐθελοθυσία, ἑτοιμότητα, ἐξυπνάδα καὶ... λίγη κατεργαριά.

(Ἀκολουθεῖ) **Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ**

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΌΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τοῦ φαινόταν πὼς τώρα ἦταν πιὸ κοντὰ μὲ τὸ ἀγαπημένο πλάσμα ποὺ εἶχε χάσει, μὲ τὸ χρυσό του παιδάκι.

Σηκώθηκε ἀπάνω κι' εἶπε φιλικὰ στὸν Τόμ:

—Ἔλα τώρα, Τόμ, ἄφισέ με μόνο, θέλω νὰ σκεφθῶ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ καλὸ ποὺ μοῦ ἔκανες.

Κι' ὁ σκλάβος, ποὺ ἤξερε ἔτσι νὰ ἀνυψώνει πρὸς τὸν οὐρανὸ τοὺς ἀφέντηδες, σηκώθηκε ταπεινὸς κι' ὑπάκουος καὶ βγῆκε σιωπηλὰ ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ.

Ὁ πατέρας βρίσκει τὸ παιδί του

Οἱ βδομάδες περνοῦσαν ἡ μιὰ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄλλη στὴν κατοικία τοῦ Σαὶν Κλάρ, καὶ τὸ κῦμα τῆς ζωῆς φαινόταν ὅτι εἶχε πάρει πάλι τὸ συνηθισμένο του ρεῦμα, ἀφοῦ ξανάκλεισε πάνω στὸ μικρὸ φέρετρο, ποὺ εἶχε καταποντισθεῖ γιὰ πάντα. Πόσο φυχρὴ κι' ἀπαιτητικὴ εἶναι ἡ καθημερινὴ ζωή μας, ποὺ μᾶς σπρώχνει ἀδιάκοπα, χωρὶς νὰ σέβεται τὰ πιὸ βαθιὰ αἰσθήματά μας. Πρέπει νὰ φᾶμε, νὰ πιοῦμε, νὰ κοιμηθοῦμε, νὰ ξυπνήσουμε, ν' ἀγοράσουμε, νὰ πουλήσουμε, νὰ κάνουμε χίλιες δυὸ ὑποχρεωτικὲς ἐργασίες καὶ νὰ ξαναρχίσουμε σὰ μηχανὲς τὴ ζωή μας, ἐνῶ κάθε ὀμορφιὰ τῆς ζωῆς ἔχει χαθεῖ πιὰ γιὰ πάντα!

Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει, ὁ Σαὶν Κλὰρ εἶχε συγκεντρώσει ὅλη του τὴ ζωὴ στὸ παιδί του. Γιὰ τὸ παιδί του διατηροῦσε ὅλη του τὴν περιουσία, γι' αὐτὸ χρησιμοποιοῦσε ὅλο τὸν καιρό του. Καὶ τώρα ποὺ ἐκεῖνο εἶχε λείψει, τοῦ φαινόταν ὅτι δὲν εἶχε τίποτα πιὰ νὰ κάνει καὶ μὲ τίποτα ν' ἀσχοληθεῖ.

Κι' ὅμως ὑπάρχει μιὰ ἄλλη ζωή, ποὺ ὅταν τὴν πιστεύει κανείς, δίνει ἀνεκτίμητη ἀξία στὶς πρόσκαιρες ἀπασχολήσεις τῆς ἐπίγειας. Ὁ Σαὶν Κλὰρ τὸ νοιωθε αὐτὸ καί, στὶς ὧρες τῆς μοναξιᾶς του ἄκουγε τὴ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ του νὰ τὸν καλεῖ στοὺς οὐρανοὺς κι' ἔβλεπε ἕνα μικρὸ χέρι ποὺ τοῦδειχνε τὸ δρόμο. Κι' εἶχε γίνει ἀληθινὰ ἄλλος ἄνθρωπος.

Λίγον καιρὸ μετὰ τὸ γυρισμό του ἀπὸ τὴ Νέα Ὀρλεάνη, ἄρχισε τὶς ἐνέργειες γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Τόμ. Ἀγαποῦσε τὸ σκλάβο αὐτὸ μ' ὅλη του τὴν καρδιά, κι' ἤθελε νὰ τὸν ἔχει πάντα μαζί του, γιατὶ τοῦ θύμιζε πολὺ τὴν Εὔα. Κι' ὁ Τὸμ πάλι παρακολουθοῦσε γεμᾶτος ἀφοσίωση τὸν ἀφέντη του, ὅπου κι' ἂν πήγαινε.

— Λοιπόν, Τόμ, τοῦ εἶπε μιὰ μέρα, φροντίζω νὰ σὲ κάμω ἄνθρωπο ἐλεύθερο. Μπορεῖς νὰ ἑτοιμάζεις τὶς βαλίτσες σου καὶ νὰ εἶσ' ἕτοιμος γιὰ τὸ Κέντουκυ.

Ἀστραπὴ χαρᾶς ἔλαμψε στὰ μάτια τοῦ Τόμ, κι' ὑψώνοντας τὰ χέρια στὸν οὐρανό, εἶπε. «Ἂς εἶν' εὐλογημένο τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!»

Ὁ Σαὶν Κλὰρ δοκίμασε κάποια στενοχώρια: ὥστε ὁ Τὸμ ἦταν τόσο χαρούμενος, ποὺ θὰ τὸν ἄφινε;

— Κι' ὅμως δὲν πιστεύω νὰ κακοπέρασες ἐδῶ, εἶπε μὲ κάποια πικρία.

— Ὄχι, ὄχι, μάσσα, δὲ χαίρομαι ποὺ θὰ φύγω. Χαίρομαι ποὺ θὰ εἶμαι ἐλεύθερος ἄνθρωπος!

— Καὶ τί ἔχεις νὰ κερδίσεις; Ἐδῶ τάχα δὲν περνοῦσες ἀπαράλλαχτα σὰν ἕνας ἐλεύθερος ἄνθρωπος;

— Ὄχι, ὄχι, μάσσα! ἀπάντησε ἔντονα ὁ Τόμ. Ὄχι, βέβαια!

— Κι' ὅμως, ἂν δούλευες σὰν ἐλεύθερος ἄνθρωπος, δὲ θἄβγαζες τόσα, ὥστε νὰ τρῶς καὶ νὰ ντύνεσαι ὅπως ἐδῶ...

— Τὸ ξέρω. Ὁ μάσσα ἦταν πολὺ καλὸς γιὰ μένα. Ἀλλὰ θὰ προτιμοῦσα τὰ φτωχικὰ ροῦχα, τὸ φτωχικὸ καλυβάκι κι' ὅλα τἄλλα φτωχικά, ἀρκεῖ νὰ ἦταν δικά μου, κι' ὄχι πλούσια καὶ ξένα. Αὐτὸ εἶναι, μάσσα. Καὶ θαρρῶ πὼς εἶναι φυσικό.

— Καὶ γὼ τὸ βρίσκω φυσικό, Τόμ. Σ' ἕνα μῆνα πάνω-κάτω, θὰ φύγεις.

— Ὄχι, δὲ θὰ φύγω, δὲ θἀφήσω τὸν ἀφέντη μου ὅσον καιρὸ εἶναι λυπημένος. Θὰ μείνω ὅσον καιρὸ μὲ θέλει, ὅσον καιρὸ μπορῶ νὰ τοῦ εἶμαι χρήσιμος.

— Ὅσον καιρὸ εἶμαι λυπημένος, Τόμ; εἶπε θλιβερὰ ὁ Σαὶν - Κλάρ. Ἄ, Τόμ, καλὸ κι' ἁπλοϊκὸ παιδί, θἄπρεπε τότε νὰ μείνεις ἐδῶ πολὺν καιρό, ἴσως γιὰ πάντα. Ὄχι, δὲ θὰ σὲ κρατήσω τόσο. Γύρισε στὴ γυναῖκα σου καὶ στὰ παιδιά σου, καὶ πές τους τὰ χαιρετίσματά μου.

— Πιστεύω πὼς θἄρθει αὐτὴ ἡ μέρα, εἶπε ὁ Τὸμ σοβαρὰ καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Ὁ Κύριος φυλάει γιὰ τὸ μάσσα ἕνα μεγάλο ἔργο. Ἔτσι νομίζω ἐγώ...

— Ἔργο! εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ. Πές μου, Τόμ, ποιὸ ἔργο ἐννοεῖς; Σὲ ἀκούω.

— Κάθε πλάσμα τοῦ Θεοῦ, ἀκόμη καὶ τὸ πιὸ φτωχὸ ὅπως ἐγώ, ἔχει νὰ κάμει ἕνα ἔργο. Σεῖς ποὺ εἶστε πλούσιος καὶ διαβασμένος καὶ δυνατός, θὰ κάμετε ἕνα μεγάλο ἔργο γιὰ τὸ Θεό!

— Καὶ θαρρεῖς πὼς ὁ Θεὸς ἔχει ἀνάγκη νὰ ἐργαζόμαστε γι' αὐτόν; ρώτησε χαμογελώντας ὁ Σαὶν Κλάρ.

— Ἐργαζόμαστε γιὰ τὸ Θεό, ὅταν κάνουμε καλὸ στὰ πλάσματά του.

Ὁ Σαὶν Κλὰρ στάθηκε συλλογισμένος. Ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἤρθαν κάποιοι ἐπισκέπτες κι' ἡ συζήτηση ἔμεινε στὴ μέση.

***

Ἡ Μαρία Σαὶν Κλὰρ αἰσθάνθηκε βέβαια βαθιὰ τὸ χάσιμο τῆς Εὔας. Εἶχε ὅμως τὰ ἐλάττωμα, ὅταν ἦταν λυπημένη, νὰ κάνει δυστυχισμένους ὅλους ὅσοι τὴν περιστοίχιζαν, κι' ἔτσι οἱ σκλάβοι της οἱ κακόμοιροι ἔκλαψαν διπλὰ γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ ἀλησμόνητου παιδιοῦ. Ἰδίως ἡ Μάμμυ ἦταν σὰ νἄχασε δικό της παιδί, γιατὶ ἀπὸ τότε ποὺ ἦταν χώρια ἀπὸ τὰ παιδιά της, τὴν Εὔα τὴν εἶχε σὰν παιδί της. Ἔκλαιγε μέρα καὶ νύχτα, κι' ἡ θλίψη της τὴν ἔκανε ἀπρόθυμη κι' ἀδέξια στὶς δουλειές της, κι' ἔτσι ἡ κυρία της ἦταν διαρκῶς δυσκαρεστημένη καὶ θυμωμένη μαζί της.

Κι' ἡ μὶς Ὀφηλία αἰσθανόταν τὸν πόνο της, ἀλλὰ στὴν ἀγαθὴ καὶ τίμια καρδιά της ὁ πόνος ἔφερνε καλοὺς καρπούς. Τὴν ἔκανε καλόβολη καὶ μαλακή, προσεχτικὴ στὰ καθήκοντά της καὶ πιὸ ἥρεμη ἀπὸ ἄλλοτε.

Εἶχε πάψει πιὰ ν' ἀνατριχιάζει μόλις τὴν ἄγγιζε ἡ Τόψυ, κι' αἰσθανόταν τώρα τὴν ἴδια ἀγάπη ποὺ αἰσθανόταν κι' ἡ Εὔα. Ἡ Τόψυ δὲν ἔγινε βέβαια μονομιᾶς ἅγια, ἀλλὰ ἡ ζωὴ κι' ὁ θάνατος τῆς Εὔας ἦταν φανερὸ ὅτι εἶχαν ἐξασκήσει ἐπάνω της σπουδαιότατη ἐπίδραση.

Μιὰ μέρα, καθὼς ἡ μὶς Ὀφηλία φώναξε τὴν Τόψυ, ἡ Ρόζα τὴν εἶδε ποὺ ἔκρυβε βιαστικὰ κάτι στὸν κόρφο της.

— Τί κάνεις ἐκεῖ, πονηρόγατα; Κάτι θἄκλεψες πάλι! φώναξε ἡ Ρόζα καὶ τὴν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ μπράτσο.

— Ἀφῆστε με ἥσυχη, μὶς Ρόζα! εἶπε ἡ Τόψυ καὶ ξέφυγε ἀπὸ τὰ χέρια της. Αὐτὸ δὲν εἶναι δική σας δουλειά!

— Κάτι ἔκλεψε. κάτι ἔκλεψε πάλι! φώναξε ἡ Ρόζα. Τὴν εἶδα ποὺ κάτι ἔκρυβε!

Πῆγε νὰ τὴν ξαναπιάσει καὶ νὰ βρεῖ αὐτὸ ποὺ εἶχε κρύψει, μὰ ἡ Τόψυ ἀντιστάθηκε κι' ἔγινε ἕνας καυγάς, ποὺ ἡ μὶς Ὀφηλία τὸν ἄκουσε κι' ἔτρεξε νὰ ἰδεῖ μαζὶ μὲ τὸν Σαὶν-Κλάρ.

— Κάτι ἔκλεψε! εἶπε ἡ Ρόζα.

— Ψέμματα! φώναξε ἡ Τόψυ.

— Δός μου ἐδῶ ὅ,τι ἔχεις ἀμέσως! εἶπε ἡ μὶς Ὀφηλία ἐπιταχτικά.

Ἡ Τόψυ δίστασε, ἀλλὰ μὲ τὴ δεύτερη διαταγή, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ φουστάνι της ἕνα πράγμα κρυμμένο μέσα σὲ μιὰ παλιὰ κάλτσα.

Ἡ μὶς Ὀφηλία τὄβγαλε. Ἦταν ἕνα βιβλιαράκι μὲ λόγια τῆς Γραφῆς, ποὺ τὄχε δώσει ἡ Εὔα στὴν Τόψυ. Σ' ἕνα χαρτάκι ἦταν τυλιγμένη ἡ μπούκλα, ποὺ τῆς εἶχε δώσει τὶς τελευταῖες ἡμέρες τῆς ζωῆς της.

Ὁ Σαὶν Κλὰρ δοκίμασε ζωηρὴ συγκίνηση, καθὼς εἶδε τὸ βιβλιαράκι δεμένο μὲ μιὰ κρέπινη κορδέλλα.

— Ἄχ, μὴ μοῦ τὸ πάρετε! φώναξε ἡ Τόψυ.

Κι' ὅπως συνήθιζε στὶς μεγάλες ἀπελπισίες της, κάθισε καταγῆς κι' ἄρχισε νὰ κλαίει, ἀφοῦ σκέπασε τὸ κεφάλι της μὲ τὴν ποδιά της.

Ἦταν συγκινητικὸ μαζὶ καὶ κωμικό, νὰ βλέπει κανεὶς τὴν παλιόκαλτσα, τὴ μαύρη κορδέλλα, τὸ βιβλιαράκι, τὴ χρυσὴ μπούκλα καὶ τὴν ἀπελπισία τῆς Τόψυ. Ὁ Σαὶν Κλὰρ χαμογελοῦσε, τὰ μάτια του ὅμως ἦταν δακρυσμένα.

— Ἔλα, ἔλα, δὲ θὰ σοῦ πάρει κανεὶς τίποτα! εἶπε.

Καὶ μαζεύοντας βιαστικὰ ὅλα αὐτὰ τὰ πραγματάκια, τὰ ἄφισε πάνω στὰ γόνατα τῆς Τόψυ, καὶ πῆρε μαζί του τὴ μὶς Ὀφηλία στὸ σαλόνι.

— Μοῦ φαίνεται πὼς κάτι μπορεῖς νὰ κάμεις μ' αὐτὸ τὸ παιδί, εἶπε στὴν ἐξαδέλφη του. Κάθε ἄνθρωπος ποὺ μπορεῖ νὰ αἰσθανθεῖ ἀληθινὴ θλίψη, εἶναι ἱκανὸς καὶ νὰ διορθωθεῖ. Ἐξακολούθησε λοιπὸν τὴν προσπάθειά σου καὶ θὰ πετύχεις.

— Προόδευσε πολὺ τὸν τελευταῖο καιρὸ κι' ἔχω πολλὲς ἐλπίδες τώρα. Ἀλλά, Αὐγουστίνε, ἤθελα νὰ ἤξερα κάτι τί: Σὲ ποιὸν ἀνήκει αὐτὸ τὸ παιδί: σὲ μένα ἢ σὲ σένα;

— Μὰ δὲ σοῦ τὸ χάρισα;

— Ναί, ἀλλὰ χωρὶς τὶς διατυπώσεις τοῦ νόμου. Ἐγὼ λοιπὸν ἤθελα νὰ μοῦ ἀνήκει κατὰ τὸ νόμιμο τρόπο. Νὰ μπορῶ νὰ τὴν πάρω στὶς ἐλεύθερες Πολιτεῖες, νὰ τὴν ἐλευθερώσω, γιὰ νὰ μὴ μείνουν ἄχρηστοι οἱ κόποι ποὺ κάνω γι' αὐτή. Κάνε μου λοιπὸν μιὰ ἐπίσημη πράξη δωρεᾶς.

— Καλά, θὰ τὸ κάνω κι' αὐτό, εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ.

Καὶ ξαπλώθηκε, νὰ διαβάσει τὴν ἐφημερίδα του.

— Μὰ θέλω νὰ τὸ κάνεις τώρ' ἀμέσως. Νὰ πέννα, χαρτὶ καὶ μελάνι. Πάρε καὶ γράψε, γιατὶ θέλω νὰ ξέρω τὰ δικαιώματά μου. Ἂν τύχει νὰ πέθαινες ἢ νὰ χρεωκοποῦσες, ἡ Τόψυ θἄβγαινε στὸν πλειστηριασμὸ καὶ κανένας δὲ θὰ μ' ἄκουγε ἐμένα, χωρὶς αὐτὸ τὸ χαρτί.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΧΤΗΜΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΩΡΓΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ

[Μὲ δυὸ σκίτσα τοῦ κ. Κοτσοπούλου]

Α'.

Ἀπὸ πολλὲς μέρες ἄκουγα πὼς θἀλλάζαμε σπίτι καὶ θὰ πηγαίναμε στοῦ γερο-Γιώργη τοῦ γείτονα. Γιὰ λίγες μέρες τὸ σπίτι ἦταν ἀνάστατο. Ἔδεναν τὰ πράγματα σὲ μπόγους, ἄδειαζαν τὰ συρτάρια κι' ὅλα τὰ πράγματα τὰ μετακινοῦσαν. Ὕστερα τὰ μάζεψαν ὅλα σ' ἕνα δωμάτιο ποὺ ἦταν κοντὰ στὴ σκάλα κι' ἄρχισαν νὰ τὰ κατεβάζουν καὶ νὰ τὰ φορτώνουν στὴ σούστα ποὺ περίμενε κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι. Ἐγὼ ἤμουνα περίεργος — πρώτη μου φορὰ ἔβλεπα μετακόμιση— κι' ἔμπαινα πάντα στὴ μέση. Μοῦ ἔλεγαν νὰ παραμερίσω, μὰ ποῦ! Κόντευαν νὰ πάρουν ὅλα τὰ πράγματα, ὅταν τοὺς ρώτησα:

— Θὰ πάρουμε καὶ τὸ γάτο;

— Βέβαια, μοῦ εἶπαν. Πήγαινε νὰ τὸν πιάσῃς, νὰ τὸν δέσουμε μέσα σ' ἕνα καλάθι, καὶ νὰ τὸν πᾶς ἐσὺ στὸ καινούργιο σπίτι.

Ἔτρεξα γρήγορα, ψάχνοντας ὅλα τὰ δωμάτια. Τὸν βρῆκα στὴ σάλα.

— Ἄ, τοῦ φώναξα. Τὸ ξέρεις πὼς φεύγουμε;

Ἀπὸ τὴ φωνή μου βούϊξε τὸ ἄδειο δωμάτιο. Ὁ γάτος φοβήθηκε κι' ἔφυγε τρέχοντας. Ἔτρεξα ξοπίσω του καὶ τὸν ἔπιασα στὴ σκάλα. Ἐκεῖ εἶδα καὶ τοὺς ἄλλους. Μὲ πῆραν καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ νέο σπίτι.

— Στὸ καινούργιο σπίτι—μοῦ ἔλεγαν — θὰ εἶσαι ἥσυχος... Στὸ καινούργιο σπίτι θὰ κοιμᾶσαι τὸ μεσημέρι...

Ἐπαναλαμβάνοντας καὶ τονίζοντας τὴ φράση: καινούριο σπίτι, μοῦ δήλωναν πὼς εἶχαν πολλὲς ἀπαιτήσεις ἀπὸ μένα... Μοῦ ζητοῦσαν πειθαρχία, μοῦ ἀπαιτοῦσαν νὰ κοιμᾶμαι τὸ μεσημέρι, νὰ μὴ δένω ἀπ' τὸ πόδι τὶς κότες, ποὺ τὶς ἔλεγα ἀλογά μου... Ἀρχίζα νὰ στενοχωριέμαι. Κατάλαβα πὼς ἤθελαν νὰ μὲ προσαρμόσουν σ' ἄλλο περιβάλλον, ὅπως ἐπιθυμοῦσαν αὐτοί. Ὁ σουστέργης, ποὺ παρακολουθοῦσε τὴν κουδέντα μας, μοῦ εἶπε:

— Καλὰ σοῦ λένε, πιτσιρίκο. Πρέπει νὰ κάθεσαι ἥσυχα. Δὲ σοῦ μοιάζει, νὰ μὴν κοιμᾶσαι τὸ μεσημέρι... Μονάχα τὰ κοπέλλια τοῦ μπάρμπα-Γιώργη δὲν κοιμοῦνται τὸ μεσημέρι. Γι' αὐτὸ τρῶνε καὶ ξύλο...

— Ποιὰ εἶναι τὰ κοπέλλια τοῦ μπάρμπα-Γιώργη; τὸν ρώτησα.

— Τώρα θὰ τὰ δῆς! μ' ἀπάντησε σοβαρά.

Κείνη τὴ στιγμὴ φτάσαμε στὸ νέο σπίτι. Ἕνας γέρος μὲ νησιώτικες βράκες καὶ μ' ἕνα πρόσωπο ποὺ φαινόταν σὰ νὰ γκρίνιαζε διαρκῶς, μᾶς ὑποδέχτηκε χαμογελώντας. Θἄταν ὁ μπαρμπὰ Γιώργης, ὁ νέος σπιτονοικοκύρης μας — δίχως ἄλλο. Σὰν τὸν χαιρέτησαν μὲ τὄνομά του, πείστηκα πὼς ἦταν αὐτός.

— Δικός σας εἶναι ὁ Πιτσιρίκος; ρώτησε τὴ μητέρα μου καὶ μοῦ τράβηξε τ' αὐτί.

Ἀνεβήκαμε ἀπάνω. Οἱ γυναῖκες ποὺ εἴχαμε φέρει, ἄρχιζαν καὶ τακτοποιοῦσαν τὰ πράγματα μέσα στὰ δωμάτια. Κάποια στιγμή, ρώτησα γιομάτος ἀπορία μιὰ ἀπ' αὐτές:

— Ὅταν πηγαίνουν σὲ καινούργιο σπίτι, τοὺς τραβᾶνε τ' αὐτί, ὅπως κι' ὅταν γιορτάζουν;

— Ὄχι, παιδάκι μου, ποιὸς σοῦ τὢπε; εἶδες πιὸ στὸ τράβηξε ὁ μπαρμπα-Γιώργης; Σοῦ τὄκαμε ἔτσι, ἀπὸ ἀγάπη.

— Μὰ εἶνοι καλὸς ὁ μπαρμπα-Γιώργης; τὴ ρώτησα. Χαμογέλασε.

— Τώρα θὰ δῆς, μοῦ εἶπε. Κάτι θὰ τοῦ πῶ, καὶ θὰ βάλει τὶς φωνές...

— Μπαρμπα-Γιώργη, τὸ πάτωμα ἔχει μιὰ τρύπα... Δὲ φέρνεις ἕνα μάστορα νὰ βάλῃ μιὰ τάβλα;

Ὁ μπαρμπα-Γιώργης θυμώνει.

— Ἐγώ, κυρά μου — τῆς φώναξε ἀγριεμένος, — χάλασα δυὸ παλιοκάσονα κι' ἔφτιασα σκάφη τῆς γυναίκας μου, καὶ θὰ φέρω μάστορα γιὰ μιὰ τέτοια τρύπα; Σὲ γέλαγαν ἐκεῖ ποὺ στὸλεγαν!

Κι' ἔφυγε χτυπώντας τὰ πόδια του στὴ σκάλα.

— Κακὲς ἄνθρωπος! εἶπα στὴ γυναῖκα ποὺ τακτοποιοῦσε τὰ πράγματα καὶ γελοῦσε γιὰ τὸ θυμὸ τοῦ μπάρμπα-Γιώργη. Κακὸς ἄνθρωπος! Καὶ τ' αὐτί μου μοῦ τὸ τράβηξε ἀπὸ κακία κι' ὄχι γιὰ νὰ μὲ χαδέψει, ὅπως μοῦ εἶπες!

— Τώρα θὰ πεθάνει τὰ κοπέλλια του στὸ ξύλο, μοῦ εἶπε μὲ μιὰ ἔκφραση ποὺδειχνε συμπάθεια γιὰ τὰ κοπέλλια.

— Μὰ τί εἶναι ἐπιτέλους κοπέλλια; Κότες, γάτες, γάλλοι; ρώτησα. Γιατὶ κι' ὁ σουστιέρης μοῦ ξαναμίλησε γιὰ τὰ κοπέλλια τοῦ μπαρμπα-Γιώργη.

— Δυὸ λουστράκια εἶναι — μοῦ ἐξήγησε—ποὺ βοηθοῦν τὸν μπάρμπα-Γιώργη στὶς δουλειές του. Διαρκῶς γκρινιάζει μαζί τους... Τὰ πεθαίνει στὸ ξύλο γιὰ ψύλλου πήδημα! Τὸν ξέρεις τὸν κηπο του; Ἔλα, νὰ στὸν δείξω.!

Πήγαμε στὴν τραπεζαρία, ἄνοιξε τὸ παράθυρο, μ' ἀνέβασε σὲ μιὰ καρέκλα — γιατὶ δὲν ἔφτανα νὰ δῶ — καὶ μοῦ τὸν ἔδειξε. Ἦταν πολὺ μεγάλος. Τὸ νερὸ ἔτρεχε ἄφθονο μέσα. Κι' ὅμως ζωὴ κι' ἄνθιση δὲν ὑπῆρχε. Κάτι δεντράκια φτωχά, μαδημένα. Δυὸ μεγάλες κιτρινιασμένες κληματαριές. Καὶ τ' ἀγριόχορτα ἀφθονοῦσαν. Ὁ μπάρμπα-Γιώργης μᾶς χαμογέλασε ποὺ μᾶς εἶδε. Εἶχε καλοσυνέψει τόσο γρήγορα! Ὁδηγοῦσε δυὸ παιδιὰ κι' ἔσκαφταν. Τὄνα εἶχε στραβὸ λαιμὸ καὶ μὲ παραξένεψε. Ὅταν τὸ εἶδα, ἄρχισα νὰ χειροκροτῶ φωνάζοντας:

—Ὦ, ὦ, κεῖνο τὸ παιδί... Πῶς τὸ

λένε, μπάρμπα-Γιώργη, ἐκεῖνο τὸ παιδί;

— Αὐτόν; αὐτόν; μοῦ εἶπε ὁ μπάρμπα-Γιώργης, Τὸν λένε... Στραβολαίμη, γιατὶ ἔχει στραβὸ λαιμό! Λάκης εἶναι τ' ὄνομά του... Ὁ ἄλλος εἶναι Γιώργης... Ὁ Γιώργης εἶναι καλός, ἐργατικός, ὑπάκουος, δὲ σκούζει... πολὺ δυνατά, ὅταν τὶς τρώει! Ὁ Στραβολαίμης εἶναι ἀνάπδοδος. Ἀγύριστο κεφάλι, βλέπεις! Δὲν μπόρεσαν, νὰ τοῦ τὸ γυρίσουν οἱ γιατροὶ πέρσι μὲ τὰ νυστέρια καὶ μὲ τὸ γύψο, καὶ θὰ τοῦ τὸ γυρίσω ἐγὼ μὲ τὸ ξύλο; Ξέρεις, ὅταν τοῦ δώσω καμμιὰ λουριά, ἡ φωνή του φτάνει στὴν παραλία!

Β'.

Οἱ μέρες περνοῦσαν στὸ καινούργιο σπίτι... Κι' ἐγὼ ἔνοιωθα μιὰν ἀλλαγὴ μέσα μου. Ἡ καλύτερα μιὰ διαμόρφωση ἀπὸ νέα συναισθήματα, ἄγνωστα ὡς τότε. Βρισκόμουν στὴν ἡλικία ποὺ τὸ κάθε τί ἦταν γιὰ μένα νέο: Τ' ἀνθισμένα δέντρα, ποὺ κινοῦσαν τὰ κλαριά τους στὸν ἐλαφρὸν ἀέρα. Οἱ πρασινάδες τοῦ κήπου. Τὰ νερά. Ὁ ἥλιος. Τὰ πουλιά. Τὸ κάθε τί. Κάθε νέο τὸ δεχόμουν κραυγάζοντας ἔξαλλος ἀπὸ χαρὰ καὶ χειροκροτώντας μὲ τὶς μικρὲς παλάμες μου. Παρακολουθοῦσα ἕνα πουλί, ποὺ πετοῦσε ἀπὸ τὴν κληματαριὰ στὴ λεμονιά, κι' ἔπειτα στὴ ροδακινιά, κι' ὑψώνοταν στὸν ἀέρα, φέρνοντας βόλτες μεγάλες καὶ μικρές, ὡς ποὺ νὰ φτάσει ψηλὰ-ψηλά, σὲ σημεῖο ποὺ δὲ μποροῦσα νὰ τὸ παρακολουθήσω πιά...

Στὸν ὕπνο μου ξανάβλεπα τὰ ἴδια: Τὸν κῆπο, τὰ δέντρα, τὰ νερά, τὸν ἥλιο, τὰ πουλιά. Ὅλα τὰ πράγματα μοῦ ἔκαναν πάρα πολὺ βαθειὰ αἴσθηση. Ἤθελα νὰ ζητήσω ἐξηγήσεις γιὰ ὅλα, μὰ μπέρδευα τόσο πολὺ τὴν πραγματικότητα μὲ ὅσα ἔβλεπα στὸν ὕπνο μου!

Ἔτσι, μοῦ φαινόταν ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἦταν κλεισμένος στὸν κῆπο τοῦ γερο-Γιώργη· ὁ γερο-Γιώργης καὶ τὰ κοπέλλια του ἦταν οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔβλεπα ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ. Πότε ἔσκαφταν, πότε πότιζαν. Πάντα σκυμμένοι κι' οἱ τρεῖς· ὁ γέρος, ἔχοντας κάτω ἀπὸ τὴν κληματαριὰ τὴ μισοκαδούλα, τραβοῦσε πότε-πότε μιὰ-δυὸ γουλιὲς κρασί. Ὅταν εἶχε δρεξη, τραγουδοῦσε. Ἀλλὰ τὶς περισσότερες μέρες ἔβλεπα τὸ πρόσωπό του συγνεφιασμένο. Στεκόμουν στὸ παράθυρο καὶ περίμενα νὰ μοῦ μιλήση. Αὐτὸς ἔκανε πὼς δὲν μ' ἔβλεπε κι' ἐξακολουθοῦσε τὴ δουλειά του. Ἐγὼ περίμενα καί, σὰν ἔφτανε τὸ μεσημέρι χωρὶς νὰ μὲ κοιτάξει ἀκόμη, μ' ἔπιανε τὸ παράπονο...

Ὁ Στραβολαίμης μονάχα μοῦ μιλοῦσε καθεμέρα.

— Παιδί, ἔ σὺ παιδί... Θέλεις ἕνα μῆλο;...

Ὁ γέρος τότε θύμωνε καὶ τὸν ἄρχιζε στὸ ξύλο. Τὸν λυπόμουν ποὺ τὸν ἔβλεπα νὰ τὶς τρώει καὶ νὰ βάζει διαπεραστικὲς φωνὲς ποὺ ἀναστάτωναν τὴ γειτονιὰ ὁλόκληρη. Ὅσο πιὸ πολὺ ἔσκουζε, τόσο πιὸ δυνατὰ τὸν χτυποῦσε ὁ γέρος γιὰ νὰ σωπάσει. Ὁ Γιώργης, ποὺ ἦταν μικρότερος, φοβόταν καὶ συμμαζευόταν τρέμοντας. Μὰ ἔτρωγε κι' αὐτὸς τὶς δικές του...

Δὲν ξέρω, ἂν ἔπρεπε νὰ τρώει τόσο ξύλο ὁ Στραβολαίμης, μὰ ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς δὲν ἔμενε ποτὲς τοῦ ἥσυχος. Ἐκεῖ ποὺ τὸν ἔστελνε ὁ γερο-Γιώργης γιὰ νερό, θὰ περνοῦσε κοντὰ ἀπὸ τὴ μεσκουλιά, κι' ἁπλώνοντας θἄκοβε νὰ φάει...

Ἕνα μεσημέρι, ὁ γερο-Γιώργης μπῆκε στὸ δωμάτιό του νὰ φάει κι' ἄφησε τὰ δυὸ παιδιὰ νὰ ποτελειώσουν τὸ πότισμα. Ὁ Στραβολαίμης τότε ἀνέβηκε ἀμέσως στὴ συκιὰ κι' ἄρχισε νὰ τραγουδᾶ:

«Διαρκῶς γκρινιάζει μαζί τους...»
(Σελ. 377, στ. γ'.)

— Ἀνεβαίνω στὴ συκιὰ
καὶ πατῶ στὴν καρυδιὰ
καὶ φωνάζω: «κού-ϊ, κούϊ...»
καὶ κανεὶς δὲ μὲ ἀκούει...

Μὰ ὁ γέρο Γιώργης τὸν ἄκουσε. Βγῆκε τρέχοντας στὸν κῆπο μ' ἕνα σχοινὶ στὸ χέρι, καὶ τὸν ἄρχισε στὰ πόδια! Ἐκεῖνος ἔμπηξε τότε κάτι φωνές, ποὺ δίχως ἄλλο δὲν θ' ἀκούστηκαν μονάχα ὡς τὴν παραλία — ὅπως ἔλεγε ὁ γέρος — μὰ ποιὸς ξέρει ὡς ποῦ!

Ὁ γερο-Γιώργης τοῦ φῶναξε τότε νὰ κατεβεῖ. Αὐτὸς πάλι τοῦ ἔλεγε, νὰ πετάξη πρῶτα μακριὰ τὸ σχοινί, γιὰ νὰ κατεβεῖ. Στὰ τελευταῖα ὁ γέρος ἐπείστηκε, πέταξε τὸ σχοινὶ καὶ περίμενε, νὰ κατεβῆ ὁ κλέφτης. Μὰ γελάστηκε. Ὁ Στραβολαίμης πῆρε θάρρος καὶ θέλησε νὰ γελάση μὲ τὴ σειρά του. Ἀνέβηκε ἀμέσως στὰ ψηλότερα κλαριὰ τῆς συκιᾶς καὶ ξανάρχισε:

— Ἀνεβαίνω στὴ συκιά,
καὶ πατῶ στὴν καρυδιά...

— Μπάρμπα-Γιώργη, φυλάξου, θὰ στὴ σκάσω μὲ τὸ σῦκο στὸ κεφάλι! Τὸ σχοινί σου δὲ μὲ φτάνει! Καὶ πάλι ξανάρχισε:

— Ἀνεβαίνω στὴ συκιὰ
καὶ πατῶ στὴν καρυδιά...

Ὁ γέρος βγῆκε ἀπὸ τὴν ἀμηχανία του. Ἄρπαξε ἕνα καλάμι καὶ τὸν ἄρχισε φωνάζοντας:

— Καὶ πατῶ στὴν καρυδιὰ
καὶ... ἁρπάζω ἕνα καλάμι...

Ὁ Στραβολαίμης ἀναγκάστηκε τότε νὰ κατεβῆ, κλαίγοντας ὅσο δυνατὰ μποροῦσε, γιὰ νὰ μὴ φάει κι' ἄλλες...

Ὅσο ἀνήσυχος ἦταν ὁ Λάκης, τόσο ἥσυχος ἦταν ὁ Γιώργης. Μερικοὶ γειτόνοι ἐβάζονταν νὰ προφητέψουν, ποιὸς θὰ βγῆ ὁ καλύτερος ἀπ' τοὺς δυό. Κι' ἔλεγαν, ὅτι θἄβγαινε ὁ Λάκης.

Ἦταν ἔξυπνος, ζωηρός, γρήγορος. Μὰ τοῦ ἔβρισκαν κι' ἄλλα προτερήματα ἀκόμη. Γι' αὐτὸ πίστευαν πὼς θὰ πήγαινε καλὰ στὴ ζωή του. Ἦταν καταφερτζῆς, ἔλεγαν. Ὅ,τι ἤθελε, τὸ κατάφερνε. Εἴτε μὲ τὸ καλό, εἴτε μὲ τὸ κακό. Μπορεῖ νὰ ἔτρωγε ἀλύπητα ξύλο, μὰ τὸ χατίρι του γινόταν. Ἤθελε λόγου χάρη νὰνέβη στὴ συκιά. Τὸ ἤξερε πὼς θὰ δερνόταν ἀλύπητα. Αὐτὸ δὲν τὸν πείραζε. Τοῦ ἀρκοῦσε πὼς ἐκανοποιοῦσε τὸ σκοπό του. Ἦταν ἀγύριστο κεφάλι, ὅπως ἔλεγε κι' ὁ μπαρμπα-Γιώργης. Ἀφοῦ λοιπὸν πετύχαινε ὅ,τι σκεφτόταν, μποροῦσε νὰ μὴν πήγαινε καλά;

Ἀντίθετα ὁ Γιώργης ἦταν φρόνιμος κι' ὑπάκουος. Κοίταζε μονάχα τὴ δουλειά του. Κι' ὅταν τύχαινε νὰ φάη καμμιὰ λουριὰ ξαφνικὰ ἀπ' τὸ γέρο, γύριζε καὶ τὸν κοίταζε παράξενα, σὰ νὰ ρωτοῦσε, γιατὶ τὸν χτύπησε, (θἄχε πατήσει τάχα καμμιὰ μικρὴ ντοματιά, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη;...), μ' ἀμέσως ριχνόταν στὴ δουλειά του. Σὰ σκυλὶ δουλεύει! Ἔλεγαν ὅλοι καὶ τὸν ἔφεραν γιὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀνθρώπου ποὺ δουλεύει μερονυχτίς, χωρὶς νἄχη χαῦρι. Ἡ ἀλήθεια ἦταν, πὼς ἔδειχνε τόση προσήλωση στὴ δουλειά του, ὥστε εἶχε χάσει κάθε ἐπαφὴ μὲ τὸν ἄλλο κόσμο.

Τὸν Λάκη τὸν ἤξεραν ὅλοι — μικροὶ καὶ μεγάλοι — γιατὶ ὅλους τοὺς πείραζε, ἦταν κιόλας σημαδεμένος — ὁ στραβολαίμης! Κι' ὅλοι τὰ εἶχαν μαζί του.

Ὁ Γιώργη νἐχόταν τὸ ξύλο τοῦ γερο-Γιώργη — ἴσως τὸ δεχόταν καὶ μ' εὐγνωμοσύνη· ὁ Λάκης ὅμως, ἂν πλησίαζε τὸ γέρο τὄκανε, γιὰ νὰ διασκεδάζη καὶ λίγο. Ἤθελε νὰ τὸν θυμώνη καὶ νὰ γελάη.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΙΣΚΗΡΑΣ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ
ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἔτσι κι' ἔγινε. Πρῶτος ξεπρόβαλε ὁ κ. Στέφενσον. Ἀλλὰ σὲ τί κατάσταση, Θεέ μου! Ἴδιος μὲ τὸν Ἅη-Βασίλη, σκεπασμένος ὁλόκληρος μὲ χιόνια καὶ μὲ τὰ γένια του κάτασπρα ἀπὸ τὸ χιόνι ποὺ εἶχε κρυσταλλώσει. Οἱ σκύλοι τὸν τράβηξαν καὶ τὸν ἀνέβασαν ὥς ἐπάνω, κι' ἐκεῖ τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ ἔδωσαν τὰ χέρια τους γιὰ νὰ σηκωθῆ. Μετὰ ἀπ' αὐτόν, ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ Φονδιέλλ.

Ἂν λίγες ὧρες πρίν, ἡ συνάντηση τοῦ Μπόμπ καὶ Κίντ ἦταν τόσο συγκινητική, τί νὰ ποῦμε γιὰ τ' ἀγκαλιάσματα, γιὰ τὰ φιλιὰ καὶ γιὰ τὶς συγκινητικὲς τρυφερότητες ποὺ ἐπακολούθησαν τὴ διάσωση αὐτή, ποὺ ἔδωσε ἀφορμὴ στοὺς μικροὺς ναυαγοὺς τοῦ ὀγκόπαγου νὰ ἐξοφλήσουν τὸ χρέος τους πρὸς τὸν κυβερνήτη καὶ τὸν πιλότο τοῦ ἀερόπλοιου ποὺ τοὺς εἶχε σώσει;

— Ἂν δὲν σᾶς εἴχαμε σᾶς, παιδιά μου, ἔλεγαν ἀδιάκοπα οἱ δυὸ ἄνδρες.

Κι' ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι χωρὶς τὸν Τζάκ, χωρὶς τὸν Μπόμπ, καὶ χωρὶς τὰ σκυλιά τους, ὁ Τορναρσούκ, ὁ λευκὸς διάβολος τῶν αἰώνιων πάγων, δὲν θἄφηνε ποτὲ τὴ λεία του νὰ τοῦ ξεφύγη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Μιὰ καταπληκτικὴ ἀποκάλυψη

— Καὶ τὸ ἔλκηθρό σας, κύριε κυβερνήτα; εἶπε ὁ Τζὰκ ὅταν τελείωσαν οἱ διαχύσεις καὶ δόθηκαν οἱ ἀμοιβαῖες ἐξηγήσεις. Δὲν πιστεύω νὰ τὸ ἐγκαταλείψουμε ἐδῶ· θὰ μᾶς εἶναι τόσο χρήσιμο!

— Δὲν πιστεύω νὰ ἔπαθε σοβαρὲς ἀβαρίες, πρόσθεσε ὁ Φονδιέλλ. Τὸ ζήτημα εἶναι πῶς θὰ κατορθώσουμε νὰ τ' ἀνεβάσουμε ὡς ἐδῶ ἐπάνω.

— Ἂς δοκιμάσουμε, εἶπε ὁ Ἀμερικάνος. Μόνο ποὺ θὰ ἔπρεπε πρῶτα νὰ τὸ ξελαφρώσουμε ὅσο μποροῦμε περισσότερο ἀπ' τὰ βάρη του.

— Ἀφήστε με ἐμένα νὰ τὸ κάνω, παρακάλεσε ὁ Φονδιέλλ. Θὰ κατεβῶ κάτω μὲ τὸ σχοινὶ καὶ θὰ σᾶς δείξω ὅ,τι μπορεῖ νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ ἔλκηθρο. Κι' ὕστερα βλέπουμε.

Ὁ Φονδιέλλ δέθηκε μ' ἕνα σχοινὶ ἀπ' τὶς μασχάλες κι' ἔτσι τὸν κατέβασαν πάλι ὡς τὸ βάθος τῆς χαράδρας, ὅπου πάτησε ἐπάνω στὸ ἔλκηθρο. Τὸ ἔλκηθρο βρισκόταν πεσμένο σὲ τέτοια θέση, ὥστε μὲ μεγάλη δυσκολία μποροῦσε ν' ἀδειαστῆ. Ὡς τόσο ὁ Φονδιέλλ τὰ κατάφερε.

— Οὔφ! εἶπε ὅταν ξαναπάτησε τὸ πόδι του στὴ γῆ. Πάει κι' αὐτό. Ὅ,τι μένει κάτω δὲν εἶναι παρὰ ὁ σκελετὸς τοῦ ἔλκηθρου ποὺ τὸ βάρος του ὅλα-ὅλα δὲν θἄναι περισσότερο ἀπὸ ἑκατὸν πενῆντα κιλά.

— Τόσο μόνο; ρώτησε ὁ Τζάκ.

— Ἀμ, λίγο σοῦ φαίνεται; Ὥστόσο ἐγὼ σᾶς ἔφερα κάτι ποὺ θὰ μᾶς βοηθήση. Ἕνα ρουλὸ συρματόσχοινο, ποὺ εἶχα λάβει τὴν πρόνοια νὰ τὸ κρεμάσω πίσω ἀπὸ τὸ ἔλκηθρο, μήπως καὶ μᾶς χρειαζόταν. Ἐκεῖ ποὺ τὸ σχοινὶ καὶ τὰ λουριά σου θὰ ἔσπαζαν, Τζάκ, τὸ δικό μου θὰ κρατήση.

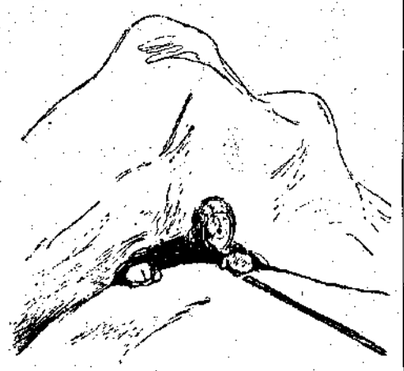

«Πρῶτος ξεπρόβαλε ὁ κ. Στέφενσον.»
(Σελ. 379, στ. α'.)

Ὁ Φονδιέλλ εἶχε φροντίσει νὰ δέσει στερεὰ τὴ μιὰ ἄκρη τοῦ σιρματόσχοινου στὸ ἔλκηθρο. Ὁ Κίντ ἔζεψε τὰ σκυλιά του στὴν ἄλλη ἄκρη, καὶ ὅλοι μαζὶ ἄρχισαν νὰ τραβοῦν μ' ὅλη τους τὴ δύναμη, σὰν νὰ ἔπαιζαν διελκυστίνδα καὶ τεψε νὰ γλιστρήση καὶ νὰ ξαναπέση πάλι στὸ βάθος τῆς τρύπας. Ὁ Φονδιέλλ, ὁ Στέφενσον κι' ὁ Μπόμπ ἔβαλαν ὅλη τους τὴ δύναμη γιὰ νὰ τὸ κρατήσουν ἐπάνω, ὁ Κίντ τραβοῦσε κι' αὐτὸς μὲ τὸ ἕνα χέρι του, μὲ καὶ τ' ἄλλο μαστίγωνε τὰ σκυλιά.

— Βαστᾶτε γερά! Τὸ ἀνεβάσαμε.

Ἐπιτέλους τὸ ἔλκηθρο ἔφθασε στὴν ἐπιφάνεια κι' ὅλοι ἀνάσαναν μὲ ἀνακούφιση.

— Οὔφ! ἔκανε καὶ πάλι ὁ Φονδιέλλ σφουγγίζοντας τὸ μέτωπό του. Δύσκολη δουλειά, παιδιά μου. Τουλάχιστο δὲν εἴχαμε ἀβαρίες κι' αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερο.

Φόρτωσε πάλι στὸ ἔλκηθρο, μὲ τὴ βοήθεια τῶν συντρόφων του, ὅλα τὰ πράγματα ὅσα εἶχε βγάλει, κοίταξε ἂν ὁ κινητήρας ἦταν ἐν τάξει, καὶ δήλωσε πὼς ἦταν ἕτοιμος νὰ ξεκινήση. Ὁ Κίντ ὅμως δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἐγκαταλείψη τὰ σκυλιά του. Τὰ ἔδεσαν τότε κι' αὐτὰ μαζὶ μὲ τὸ ἔλκηθρό τους, πίσω ἀπ' τὸ δικό τους, γιὰ νὰ τὰ φέρουν στὸν καταυλισμό τους, ὅπου ὁ κ. Στέφενσον ἤθελε νὰ διευθυνθοῦν πρὶν ἀπὸ ὁπουδήποτε ἄλλοῦ.

Οὔτε αὐτὸς βέβαια, οὔτε οἱ σύντροφοί του ξεχνοῦσαν τοὺς ἐπιβάτες τοῦ «Λίμπερτυ» κι' οὔτε ἀγνοοῦσαν πὼς ἦταν ἀπολύτως ἐπεῖγον νὰ ἐξακολουθήσουν τὶς ἔρευνες γιὰ τὴν ἀνεύρεσή τους, ποὺ εἶχε ἀναγκασθεῖ νὰ διακόψη ὁ Κίντ.

Δυὸ πιθανότητες ὑπῆρχαν γιὰ τὴν τύχη τους: ὅτι ὁ κύριος Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος μὲ τοὺς μαθητές του, κι' ἡ μὶς Γρὰς Κλάριτζ μὲ τὴ μαθήτριά της περιπλανιόνταν χαμένοι μέσ' στὴν ἀπέραντη παγωμένη ἔρημο, ἢ ὅτι εἶχαν πέσει στὰ χέρια τῶν Ἐσκιμώων. Μὰ ἄραγε, δὲν ἦταν πιθανὸ νὰ εἶχαν φο-

«Ὅλοι μαζὶ ἄρχισαν νὰ τραβοῦν τὸ ἔλκηθρο...» (Σελ. 379, στ. β'.)

βηθεῖ νὰ πεσμακρυνθοῦν πάρα πολὺ ἀπὸ τὸν τόπο τοῦ δυστυχήματος, καὶ νὰ εἶχαν ξαναγυρίσει στὸ ἀερόπλοιο, ποὺ θὰ τὸ εἶχαν δίχως ἄλλο ἐγκαταλείψει χωρὶς νὰ τὸ συλλογιστοῦν, σὲ μιὰ στιγμὴ πανικοῦ, δικαιολογημένου ἄλλωστε ὕστερ' ἀπὸ τὴ φοβερή τους ἀπώλεια;

Ἡ ὑπόθεση αὐτὴ καθησύχαζε τὸν Ἀμερικανὸ καὶ τὸν ἔκανε νἀναβάλη σὲ δεύτερη μοῖρα τὴν ἀναζήτηση τῶν ναυαγῶν τοῦ ἀερόπλοιου.

Στὸν καταυλισμό, ὁ Στέφενσον κι' ὁ

Φονδιέλλ ξαπλώθηκαν λιγάκι, γευμάτισαν πλουσιοπάροχα καὶ μπόρεσαν ν' ἀνακτήσουν τὶς δυνάμεις τους. Τίποτε καινούργιο δὲν εἶχε συμβεῖ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ εἶχε φύγει ὁ Κίντ. Ὁ Σίγκλοο κι' ὁ Ἀγκακόης οὔτε τόλμησαν κἀν νὰ ξαναπατήσουν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, κι' οἱ δυὸ συνένοχοί τους, φασκιοδεμένοι καλλιτεχνικώτατα, κοιμόνταν ἀκόμη τὸν ὕπνο τοῦ δικαίου.

— Μποροῦμε νὰ τοὺς ἀφήσουμε ἐκεῖ ποὺ βρίσκονται εἶπε ὁ Μπόμπ. Δὲν θὰ ξυπνήσουν τόσο γρήγορα.

— Θὰ μᾶς χρησιμεύσουν ὡς ὅμηροι, πρόσθεσε ὁ Κίντ.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΕΞΟΧΗ

Ἀγαπητοί μου,

Σὲ κάποιο γαλλικὸ μυθιστόρημα, διάβασα τὶς προάλλες μιὰ σκηνὴ ποὺ μοῦ ἔκαμ' ἐντύπωση. Κι' ἀκριβῶς γιατί σ' ἐμᾶς ἐδῶ τέτοια σκηνὴ θάταν ἀδύνατη: Μιὰ λαϊκὴ οἰκογένεια, ἀπὸ μιὰ φτωχικὴ γειτονιὰ τοῦ Παρισιοῦ, βρίσκεται μιὰ Κυριακή, γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή της, σὲ μιὰ ὡραία ἐξοχή. Κι' ὁ συγγραφέας περιγράφει τὴ χαρά, τὴν ἔκσταση, τὴν τρέλλα τῆς νέας ἐκείνης μητέρας καὶ τῶν μικρῶν της παιδιῶν μπροστὰ στὴ μεγάλη φύση ποὺ πρωτόβλεπαν, στὸν κάμπο, στὸ χῶμα, στὰ δέντρα, στὰ νερά. Ἦταν γι' αὐτοὺς σὰ μιὰ ἀποκάλυψη. Δὲν ἐφανταζόνταν πῶς ὁ κόσμος, ποὺ δὲν τὸν ἤξεραν παρ' ἀπὸ τὸν ἄθλιο δρόμο τους, τὴν ἄθλια τρώγλη τους, τὴν ἄθλια γειτονιά τους, ἔκρυβε τέτοιες ὀμορφιές. Τὸ κάθε τί, στὴν ἐξοχή, — ἡ φωλιὰ στὸ δέντρο, ἡ καλύβα στὸ χωράφι, ὁ μύλος στὸ λόφο, — τοὺς φαινόταν σὰ θαῦμα. Κι' ἔτρεχαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ὅλη ἐκείνη τὴν εὐτυχισμένη ἡμέρα, μ' ἐπιφωνήματα ἔκπληξης, μὲ χαρούμενα γέλια, μὲ καμώματα παραφορᾶς ἀληθινῆς. Ἡ ἐπίσκεψή τους στὴν ἐξοχή, ἡ πρώτη αὐτὴ κι' ἴσως τελευταία, ἦταν στὴ ζωή τους γεγονός. Καὶ γιὰ πολὺν καιρὸ κατόπι δὲν μιλοῦσαν παρὰ γιὰ τὰ θαύματα ποὺ εἶδαν ἐκεῖ πέρα. Κάθε στιγμή, ἀπὸ τὴν κόλασή τους, ὁ νοῦς τους πετοῦσε στὸν παράδεισο. Ἔβλεπαν ὁλοένα στὸν ὕπνο τους τὴ φωλιὰ στὸ δέντρο, τὴν καλύβα στὸ χωράφι, τὸ μύλο στὸ λόφο... Καλέ, μὴν ἦταν ὄνειρο; Μὴν τἄχαν ὀνειρευθεῖ καὶ τὴν Κυριακὴ ἐκείνη;..

Διαβάζοντας, προσπαθοῦσα νὰ θυμηθῶ ἂν εἶχα κι' ἐγὼ ποτὲ μιὰ τέτοια ἀποκάλυψη. Ὄχι, ποτέ. Ἀπὸ μικρὸ παιδάκι, εἶχα πάντα τὴν ἐξοχὴ μπροστὰ στὰ μάτια μου. Τὴν ἔβλεπα ἀπὸ τὰ ψηλὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ μας, κι' εἶχα ἀκόμα τὸ περιβόλι μας, ποὺ ἦταν σὰ νὰ ποῦμε. ἡ μικρογραφία της: χῶμα, δέντρα, λουλούδια, πουλιά, πεταλούδες κι' ἕνα ψηλὸ κυπαρίσσι γεμάτο φωλιές... Ἔπειτα οἱ περίπατοί μας γινόνταν ταχτικὰ στὴν ἐξοχὴ ποὺ τριγύριζε τὴ μικρή μας πόλη. Δὲν εἴχαμε ἀνάγκη ἀπὸ μεταφορικὰ μέσα γιὰ νὰ βρεθοῦμε στὸν κάμπο, στὸ χωράφι, στὸ λόφο. Πηγαίναμε σὲ λίγα λεπτὰ μὲ τὰ ποδαράκια μας. Κι' ὅταν, κάπου-κάπου, κανένα ἔκτακτο γιορτινὸ ἁμάξι μᾶς μετέφερε σὲ καμμιὰ πιὸ μακρινὴ ἐξοχή, ἔβλεπα κι' ἐκεῖ πράγματα ποὺ τὰ ἤξερα, ποὺ τὰ εἶχα ξαναΐδεῖ, καὶ γι' αὐτὸ δὲν μοῦκαναν καμμιὰ μεγάλη ἐντύπωση. Ἡ ἐξοχή, μὲ ἄλλους λόγους, δὲν μοῦ ἀποκαλύφθηκε ποτὲ διαμιᾶς, ξαφνικά, ὅπως στὰ φτωχόπαιδα ἐκεῖνα τοῦ Παρισιοῦ. Καὶ τέτοια βέβαια εἶναι ἡ περίπτωση ὅλων τῶν παιδιῶν ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα: Ζοῦν σὲ μικρὲς πόλεις τριγυρισμένες ἀπὸ ἐξοχή. Μὲ δυὸ βήματα, βρίσκονται στὸ χωράφι. Χωριστὰ τἀναριθμητα παιδιὰ ποὺ ζοῦν στὸ χωράφι τὸ ἴδιο... Γι' αὐτὸ εἶπα ὅτι σκηνή, σὰν αὐτὴ ποὺ διάβασα τὶς προάλλες στὸ γαλλικὸ μυθιστόρημα, σ' ἐμᾶς ἐδῶ θάταν ἀδύνατη.

Κι' ὅμως! Ἔχω κι' ἐγὼ μιὰν ἀνάμνηση, ποὺ μοιάζει λίγο μὲ ἀποκάλυψη ἐξοχῆς: Εἶναι ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἔμεινα στὴν ἐξοχὴ νύχτα. Γιατί χτῆμα στὸ νησὶ ἐμεῖς δὲν εἴχαμε γιὰ νὰ μένουμε, ὅπως ἄλλες οἰκογένειες, ὅλο τὸ καλοκαίρι. Συνήθως ἐπισκεπτόμαστε χτήματα φιλικὰ καὶ πάντα οἱ ἐκδρομές μας ἦταν ἡμερινές· μόλις σουρούπωνε, μπαίναμε στ' ἁμάξι γιὰ τὴ χώρα. Κι' ἀκόμα δὲν εἴχε σκοτεινιάσει γιὰ καλά, ὅταν γυρίζαμε στὸ σπίτι. Μόλις προφταίναμε ἔξω τὸ τραγούδι τῶν τριζονιῶν καὶ τὸ πέταγμα τῶν μαύρων νυχτερίδων. Καὶ μόνο κάπου-κάπου τὴ φωνὴ τοῦ γκιώνη, ποὺ ἀρχίζει τὸ μοιρολόϊ ἀργότερα... Ἀλλὰ μιὰ φορά, σ' ἕνα φιλικὸ χτῆμα ποὺ πήγαμε ἀπ' τὸ πρωί, δὲν μ' ἄφισαν τὸ βράδυ νὰ φύγω μὲ τοὺς δικούς μου. Ὁ μεγάλος γιὸς—παιδὶ τῆς ἡλικίας μου κι' ἀγαπημένος μου συμμαθητής, — ἤθελε καὶ καλὰ νὰ μὲ κρατήσῃ κοντά του δυὸ-τρεῖς ἡμέρες. Ἐδίστασαν, ἀλλὰ μ' ἄφησαν. Ἔ, ἤμουν πιὰ μεγάλος... ὀχτὼ χρονῶν! Καὶ τάμαξι μὲ τοὺς δικούς μου ἔφυγε, κι' ἐγὼ — τί χαρά μου! — ἔμεινα στὸ χτῆμα μὲ τὸ φίλο μου, τὴν οἰκογένειά του καὶ τὴν οἰκογένεια τοῦ σέμπρου.

Ἦταν Αὔγουστος. Ἡ σταφίδα, σὲ μερικὰ ἁλώνια, εἶχε ξεραθεῖ πιὰ κι' εἶχε σωριασθεῖ. Σ' ἕναν τέτοιο σωρό, σκεπασμένο μὲ τσούλια, ἀφοῦ δειπνήσαμε στὴ σάλα τῆς βίλλας, ξαπλωθήκαμε, ὁ φίλος μου κι' ἐγώ, γιὰ νὰ μιλήσουμε καὶ νὰ ρεμβάσουμε. Πιὸ πέρα, στ' ἁλώνι, σ' ἕνα στρῶμα μὲ πάπλωμα, εἶχε πλαγιάσει ὁ σέμπρος ποὺ θὰ φύλαγε τὴ σταφίδα καὶ... μᾶς. Παραξενεύθηκα: μὲ πάπλωμα σκεπαζόταν καλοκαίρι καιρό; Μοῦ ἐξήγησαν πῶς τὴ νύχτα στὴν ἐξοχὴ ἔκανε κρύο, μὰ δὲν ἐννοοῦσα νὰ τὸ πιστέψω. «Ἐγὼ ἐδῶ, εἶπα, ντυμένος, θὰ κοιμώμουν μιὰ χαρὰ ὡς τὸ πρωί. — Μὲ τὸ νοῦ σου! ἀποκρίθηκε ὁ σέμπρος. Ἅμα προχωρήσῃ ἡ νύχτα, θὰ πᾶτε κι' οἱ δυὸ μέσα, νὰ πέσετε στὸ κρεβάτι σας...» Ἦταν ὅμως ἀκόμα νωρίς. Καὶ μπορέσαμε νὰ μείνουμε δυὸ-τρεῖς ὧρες στ' ἁλώνι, κουβεντιάζοντας καὶ ρεμβάζοντας. Δυὸ πράγματα, θυμοῦμαι, μοῦκαναν τὴ μεγαλύτερη ἐντύπωση: ἡ σιγαλιὰ τοῦ κάμπου κι' ἡ λαμπρότη τοῦ ἕναστρου οὐρανοῦ. Ἀλήθεια, ἡ σιγαλιὰ ἦταν τόση, ποὺ μοῦ φαινόταν πὼς ὁ κόσμος ὅλος εἶχε σταματήσει, εἶχε πεθάνει. Σὰ νὰ μὴ ζούσαμε πιὰ παρὰ ἐμεῖς οἱ δυό. Οὔτε φωνή, οὔτε τραγούδι, οὔτε γαύγισμα. Κι' ὁ σέμπρος σὲ λίγο κοιμήθηκε κι' οὔτε ἀκουγόταν. Τὰ τριζόνια εἶχαν πάψει, οἱ νυχτερίδες εἶχαν ἐξαφανισθεῖ, κι' οἱ στριγγιὲς τῶν νυχτοπουλιῶν, μακρινές, στιγμιαῖες, ἔκαναν ἀκόμα πιὸ βαθιὰ τὴ μυστηριώδικη σιγαλιά... Τὸ αἴσθημα αὐτό, κράμα φόβου καὶ θαυμασμοῦ, ἀληθινὰ πρώτη φορὰ τὸ δοκίμαζα. Δὲν ἐφανταζόμουν πὼς ἡ ἐξοχή, τὴ νύχτα, ἦταν τόσο μεγάλη, — καθαυτὸ ἀπέραντη, — τόσο ἄγρια καὶ τόσο ἤμερη μαζί.

Καὶ δυνάμωνε τὴν ἔκστασή μου ὁ οὐρανὸς ποὺ ἁπλωνόταν ἀπὸ πάνω μας, τὸ ἴδιο ἀπέραντος, τὸ ἴδιο πρωτογνώριστος. Πστέ μου δὲν εἶχα ἰδεῖ τόσο πολλὰ μαζὶ καὶ τόσο λαμπρὰ ἄστρα! Ἐκείνη τὴ νύχτα, ἦταν συχνὰ καὶ τὰ πεφτάστερα. Κάθε τόσο, ἕν' ἀστέρι, θἄλεγες, ξεκολλοῦσε, ἔτρεχε γράφοντας μιὰ φωτεινὴ γραμμή, κι' ἔσβυνε. Μὰ ὅπως κι' οἱ στριγγὲς τῶν νυχτοπουλιῶν, καὶ τὰ πεφτάστερ' αὐτὰ δὲν ἔκαναν ἄλλο παρὰ νὰ δείχνουν ἀκόμα περισσότερο τὴν ἀπεραντοσύνη τοὐρανοῦ. Συσχέτιζα χωρὶς νὰ θέλω τὰ δυὸ φαινόμενα, καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἄκουγα μιὰ στριγγιά, περίμενα νὰ ξεκολλήσῃ κι' ἕν' ἀστέρι. Ἀ! νά το!..

Ἔπειτα ἔκλεισε... τὸ κρύο. Νὰ κι' ἄλλο πρᾶγμα ποὺ δὲν ἐφανταζόμουν: πῶς στὴν ἐξοχὴ ἡ θερινὴ νύχτα θάταν τόσο χειμωνιάτικη! Χωρὶς νὰ φυσᾶ καθόλου, κι' ἂν κι' εἴχαμε ξαπλώσει ντυμένοι. ἀνατριχιάζαμε πάνω στὸ σωρό. Τὰ τσούλια μας λὲς κι' ἦταν βρεμένα... Κι' ἄξαφνα, ἐκεῖ ποὺ νομίζαμε τὸ σέμπρο κοιμισμένο, ἀκούσαμε τὴ φωνή του: «Στὸ σπίτι γρήγορα! Πηγαίνετε τώρα νὰ κοιμηθῆτε! Εἶναι ὥρα!»

Ἔτσι εἶχα κι' ἐγὼ σὰ μιὰν ἀποκάλυψη ἐξοχῆς,— ἐξοχῆς ἄλλης ἀπὸ κείνης ποὺ ἤξερα ὡς τότε, — τὴν ἀξέχαστη ἐκείνη νύχτα...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΗΝ «ΚΟΙΜΩΜΕΝΗ» ΤΟΥ ΧΑΛΕΠΑ

Ὅταν σὲ πρωτογνώρισα,
θυμᾶμαι, Κοιμωμένη,
πὼς ἤτανε Φθινόπωρου
μενεξεδένια δύση,
καὶ στὸ λευκὸ κλινάρι σου
γιὰ σένανε, θλιμμένη,
χιλιάδες ροδοπέταλα
μ' ἀγάπη εἶχε σκορπίσει.

Χαμόγελο πλανιότανε
στ' ἀμίλητό σου στόμα
καὶ γύρω σου φτερούγιζε
σὰν ὄνειρο ἡ γαλήνη·
λὲς κι' ἡ ζωὴ δὲν ἔφυγε
ἀπ' τ' ἁπαλό σου σῶμα
κι' ἡ ὀμορφιά σου ἀπάνω σου
ἀκέρια εἶχε μείνει.

Τότε στὸ νοῦ μου ξύπνησε
κάποια ἄλλη Κοιμωμένη·
ζωντανεμένο ἀνάγλυφο
μὲ τὴ φωτιὰ στὰ στήθεια,
μέσα στὰ ρόδα τῆς αὐγῆς
τὴ γνώρισα γερμένη
κι' ἔμοιαζε πλιὸ μὲ ὄνειρο
δροσάτο ἢ μ' ἀλήθεια.

Ἀλλίμονο! Ἦρθε μιὰ αὐγὴ
τοῦ ξανθομάλλη Ἀπρίλη
κι' ἔτσι νεκρὴ τὴν κοίταζαν,
παιδάκι σαστισμένο
μὲ τὸ στερνὸ χαμόγελο
ζωγραφιστὸ στὰ χείλη
καὶ μέσ' στὰ νεκρολούλουδα
λουλούδι πιὸ θλιμμένο!

Ἡ δύση ποὺ σὲ γνώρισα
μέσ' στὴν ψυχή μου μένει
καὶ φέρνει τὴν εἰκόνα σου
μπρὸς 'στὰ δικά μου μάτια,
νὰ μοῦ θυμίζῃ σὰν καὶ σὲ
τὴν ἄλλη Κοιμωμένη,
ποὺ τὴν καρδιά μου μιὰ αὐγὴ
τὴ σκόρπισε κομμάτια.

Ἀκόμη δὲν τὴν λάξευσε
τεχνίτης ἐμπνευσμένος
στὸ μάρμαρο τ' ἀθάνατο
μὲ φτερωμένο χέρι·
ὁ νοῦς μου, μὲ ροδόκρινα,
σ' ὄνειρο βυθισμένος,
τὴν πλάθει ἔτσι ἀνάλαφρη
σὰν τ' Ἀπριλιοῦ τἀγέρι!

Κυρὰ τῆς Θάλασσας

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΙΑΣΕΜΙΑΣ

Ἕνα Αὐγουστιάτικο μεσημέρι, μεθυσμένη ἀπὸ τὸ καυτερὸ λιοπύρη τοῦ καλοκαιριοῦ, πῆγα καὶ ξάπλωσα κάτω ἀπὸ τὶς πασχαλιές, ποὺ σχηματίζουν ὅλες μαζὶ ἕνα κιόσκι ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ κήπου, γιὰ νἄβρω λίγη δροσιά.

Ὅλα τὰ λουλούδια ἔγερναν τὸ κεφαλάκι τους λαγγεμένα ἀπὸ τὶς καυτερὲς ἀχτίνες τοῦ ἥλιου, περιμένοντας τὸ δειλινὸ ποὺ θὰ τὰ δρόσιζε μὲ τὸ ἁπαλὸ ἀεράκι. Οἱ ψηλὲς μιμόζες, λίγα βήματα μακριά μου, ἔγερναν κι' αὐτὲς τὰ λιγερά κλαδιά τους λιγωμένες ἀπὸ τὴ ζέστη.

Τὰ πουλιά, χωμένα στὴν πυκνὴ φυλωσιὰ μιᾶς ροδοδάφνης, ἄφηναν κόθε τόσο ἕνα τιτίβισμα νυσταγμένο.

Μισόκλεισα τὰ μάτια μου ἐλπίζοντας νἄρθῃ ὁ ὕπνος καὶ νὰ μὲ φέρῃ στὰ φτερά ἑνὸς ὀνείρου σὲ χῶρες δροσερὲς μὲ κρύα καὶ διάφανα νερά, ὅταν ἄκουσα ἐκεῖ κοντά μου κάτι μυστηριώδικους ψιθυρισμούς. Γύρισα πολὺ σιγὰ σιγὰ τὸ κεφάλι μου, γιὰ νὰ μὴν κάνω θόρυβο, καὶ κατάλαβα πῶς μιλοῦσε ἡ ἀγαπημένη μου ὁλάνθιστη τριανταφυλλιὰ μὲ τὴν ξερὴ γιασεμιὰ τοῦ γειτονικοῦ κήπου.

— Τί ζέστη φοβερὴ ποὺ κάνει! ἔλεγε ἡ τριανταφυλλιά. Προσπαθῶ νὰ δροσίσω τὰ ὄμορφα τριαντάφυλλά μου μὲ τὸ χυμό μου, μὰ τοῦ κάκου. Εἶμαι τόσο λυπημένη ποὺ τὰ βλέπω νὰ γέρνουν μαραμένα. Κι' ἐγὼ αἰστάνομαι τέτοια νάρκη, ποὺ εἶμαι ἕτοιμη νὰ πέσω χάμω.

Ἕνας θλιβερὸς στεναγμὸς ἀκούστηκε ἀπὸ τὴν ξερὴ γιασεμιά, ποὺ ἄρχισε νὰ λέῃ:

— Ἐγὼ τώρα πιὰ δὲν αἰστάνομαι οὔτε τὸ κρύο οὔτε τὴ ζέστη, γιατὶ εἶμαι ξερή. Μιὰ φορὰ κι' ἐγώ, ἐδῶ κι' ἑνάμισυ χρόνο, καμάρωνα δροσερὴ κι' ὁλάνθιστη Μ' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἔφυγε γιὰ πάντα ἀπὸ τὴ γῆ ὁ μικρὸς Τίτος, τὸ μονάκριβο παιδὶ τῶν ἀφεντικῶν μου, ἔπεψα κι' ἐγὼ ν' ἀνθίζω καὶ νὰ χαίρομαι στὸν ἔρχομό τῆς ἀνοιξης.

Δὲν ἐπρόφτασες ἐσύ, καλή μου τριανταφυλλιά, νὰ τὸ γνωρίσῃς, γιατὶ μόνο ἕνα χρόνο ἔχεις ποὺ στολίζεις τὸν κῆπο τῶν ἀφεντικῶν σου. Πόσο τὸν ἀγαποῦσα ἐγὼ τὸν ὅμορφο μικρούλη! Ὅταν ἦταν πολὺ μικρός, τὸν ἔπαιρνε ἡ μαμά του στὴν ἀγκαλιά της καὶ τοῦ ἔκανε βόλτες στὸν κῆπο. Καὶ τότε πῶς καμάρωνα τὸμορφο ἐκεῖνο σύμπλεγμα! Μὰ σὰ μεγάλωσε λιγάκι καὶ μποροῦσε νὰ περπατῇ μόνος του, ἔτρεχε κοντά μου, κοντὰ στὴ ρίζα μου, κι' ἔπαιζε μὲ τὰ βότσαλα, κι' ἔπειτα σὰν κουρζόταν, ἀκουμποῦσε τὸ κορμάκι του πάνω μου γιὰ νὰ ξεκουραστῇ, σηκώνοντάς μὲ τὸ χεράκι του τὶς καστανὲς μπουκλίτσες, ποὺ σκέπαζαν τὸ ρόδινο προσωπάκι του. Ποτὲ δὲν ἀποχωρίζόνταν ἀπὸ μένα. Ἤμουν τὸ πιὸ ἀγαπημένο του δεντράκι.

Ἔτσι τὸβλεπα ἀπὸ μέρα σὲ μέρα νὰ μεγαλώνει καὶ νὰ ὀμορφαίνει.

Μιὰ μέρα ἔφτιασε ἕνα στεφάνι μὲ τὰ λουλούδια μου καὶ στόλισε τὰ καστανά του μαλλάκια καὶ σὰν τρελλὸ ἔτρεχε στὸν κῆπο κυνηγώντας τὶς πεταλούδες. Μιὰ ἄλλη μέρα πάλι, ποὺ τὸν εἶχε μαλώσει ἡ μαμά του, ἔτρεξε κοντά μου μὲ τὰ μαῦρα του ματάκια βουρκωμένα, καὶ μοῦ ἔλεγε τὴν παιδική του θλίψη. Κι' ἐγώ, γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσω, ἔγειρα τὰ κλαδιά μου καὶ χάϊδεψα τὸ κεφαλάκι του μὲ τὰ μυρωμένα λουλούδια μου.

Μ' ἀμέτρητη χαρὰ εἶδα τὸ μικρὸ Τίτο νὰ φτάσῃ στὰ πέντε του χρονάκια.

Μιὰ μέρα μάτσια περίμενα ν' ἄρθῃ κοντά μου καὶ νὰ σκορπίσω στὰ μαλλάκια του λίγα λουλούδια. Ἤρθε κι' ἡ δεύτερη κι' ἡ τρίτη μέρα χωρὶς νὰ φανῇ ὁ μικρὸς ἀγαπημένος μου φίλος. Ἀπελπισμένη ψήλωσα τὰ κλαδιά μου προσπαθώντας νὰ δῶ, ἀπὸ τὶς τραβηγμένες κουρτίνες τοῦ παραθύρου, τί γινόταν στὸ μικρό του δωματάκι.

Μὲ μεγάλη θλίψη εἶδα τὸ φίλο μου ξαπλωμένο στὸ κρεββατάκι του μὲ χλωμὸ πρόσωπο, καὶ κοντὰ στὸ προσκεφάλι του καθόταν ἡ μαμά του καὶ ἔκλαιε. Κατάλαβα πὼς ὁ ἀγαπημένος μου μικρούλης ἦταν βαριὰ ἄρρωστος. Τὴν ἄλλη μέρα, τὸ πρωΐ, ἤρθε δακρυσμένη ἡ ὑπηρέτρια κι' ἔκοψε λίγα ἀπὸ τὰ λουλούδια μου. Ἔπειτα ξαναγύρισε στὸ δωμάτιο τοῦ μικροῦ καὶ τὴν εἶδα ποὺ τοὔδινε τὸ λουλούδια. Ἐκεῖνο τέντωσε μὲ κόπο τ' ἀδυνατισμένα χεράκια του, τὰ πῆρε καὶ τὰ μύρισε βαθιά. Ἔπειτα... ἄκουσα φωνὲς καὶ κλάμματα θλιβερά. Κατάλαβα πιὰ πὼς τὸ μικρὸ ἀγγελούδι πέταξε στὸν οὐρανὸ καὶ δὲ θὰ ξαναναρχόταν κοντά μου νὰ παίξῃ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἄλλης μέρας ἤρθε πάλι ἡ ὑπηρέτρια κι' ἔκοψε σχεδὸν ὅλα τὰ λουλούδια μου. Σὲ λίγο εἶδα νὰ βγάνουν τὸ μικρό μου φίλο, μέσα σ' ἕνα κάτασπρο μικρὸ φέρετρο, στολισμένο μὲ τὰ λουλούδια μου, καὶ νὰ τὸν πέρνουν μακριά μου. Ὁ πόνος μου ἦταν τρανὸς καὶ δὲ βάσταξε.

Τίναξα μεμιᾶς τ' ἄνθια μου καὶ σιγὰ-σιγὰ ξεράθηκα. Τί τὴν ἤθελα τὴ ζωή, ἀφοῦ τὸ μόνο πλασματάκι ποὺ χαίρονταν τὴν ὀμορφιά μου πέθανε;

Λένε πὼς ἡ μαμὰ τοῦ μικροῦ μου φίλου εἶναι τρελλὴ καὶ κάθεται κλεισμένη μέσα στὸ δωματάκι τοῦ παιδιοῦ της. Ἄκουσα πάλι πὼς θὰ τὸ πουλήσουν τὸ σπίτι αὐτὸ καὶ θὰ φύγουν. Χτὲς ἤρθε ὁ ἀγοραστὴς κι' ἀφοῦ ξέτασε ὅλο τὸν κῆπο κοντὰ-κοντά, πλησίασε καὶ σὲ μένα. «Αὐτὸ τὸ ξερὸ δεντράκι δὲ χρειάζεται, εἶπε, θὰ τὸ βγάλω καὶ θὰ φυτέψω τίποτ' ἄλλο». Βλέπεις λοιπόν, τριανταφυλλιά μου, πώ, ἐνῶ πρῶτα κι' ἐγὼ καμάρωνα σὰν καὶ σένα, τώρα εἶμαι ἄχρηστη καὶ θὰ μὲ κατέξουν. Μὰ τί μὲ μέλει; ὁ Τίτος δὲν ὑπάρχει...

Κι' ἡ ξερὴ γιασεμιὰ, στενάζοντας πάλι θλιβερά, βυθίστηκε στὴν πρώτη της ἡσυχία.

Ἡ ἱστορία τῆς γιασεμιᾶς τόσο θλιβερὰ ἀντήχησε στὴν ψυχή μου, ποὺ καφφώθηκα ἀκίνητη στὴ θέση μου χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ σηκωθῶ.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ἔνοιωσα κάτι νὰ γλείφῃ τὰ χέρια μου κι' εἶδα τὸ Μπόμπ τὸ σκύλο μου. Πετάχτηκα μὲ μιᾶς ἀπάνω κοιτάζοντας γύρω μου ἀφηρημένη καὶ προσπαθώντας νὰ συνέλθω ἀπὸ τὸνειρό μου.

Σιφονὲτ

ΣΦΟΥΓΓΑΡΑΣ

Ὁ Μανώλης μικρός, καὶ πῶς νὰ σᾶς τὸν παρουσιάσω—ἦτανε γειτονόπουλό μας, βλέπετε, καὶ τὸν ἤξερα.— Νά: ἕνας μικρὸς γεμάτος σπυριὰ στὴν κεφαλή του, ἀδιόρθωτος, ἄπλυτος, τέλος πάντων σὰν τὰ πολλὰ παιδιὰ τοῦ νησιοῦ μας τὸν καιρὸ ἐκεῖνο. Δυὸ πράμματα φοβόταν στὸν κόσμο πιὸ πολὺ κι' ἀπ' τὶς πολλὲς ξυλιὲς τῆς μάννας του: Τὸν δραγάτη μὲ τὸ καμτσίκι του καὶ τὴ θάλασσα. Τὸ καλοκαίρι, εἶχαν ἕνα χωράφι κοντὰ στὴ θάλασσα καὶ ὁ ἀγώνας του ἦταν μεγάλος, σὰν τὸν πήγαινε ἡ μάννα του νὰ τοῦ κάμῃ μπάνιο. —Ἴσως φοβόταν νὰ μὴν ξεπλυθῇ λίγο καὶ μόνο ὁ φόβος τοῦ δραγάτη τὸν ἔκανε νὰ μπῇ κλαίοντας δυνατὰ στὴ θάλασσα, νὰ κάμῃ δυὸ τρεῖς βουτιές.

Δείψαμε κάμποσα χρόνια ἀπὸ τὸ νησί μας—καὶ κάποτε τὸ καλοκαίρι ποὺ ἐρχόμαστε δὲν θυμόμουν νὰ τὸν δῶ.—Καὶ ὕστερα σὰν μοῦ τὸν δεῖξανε πέρσυ, τί νὰ σᾶς πῶ· ἔτριβα τὰ μάτια μου καὶ πῶς νὰ τὸ πιστέψω πὼς ὁ Μανώλης ἔγινε—ἂν τὸ φανταστῆτε—σφουγγαρᾶς! Καὶ τί; ἕνας ἀντρακλας ἴσαμε κεῖ πάνω, ἡλιοκαμμένος, δυνατός, κι' εἶναι μόλις 17 χρονῶν.

Βρῆκα ὕστερα τὴ μάννα του καὶ τὴ ρωτοῦσα καὶ μοῦπε τὴν ἱστορία δλῃ. Ἀπὸ μικρὸς ποὺ δὲν ἦταν ἄξιος γιὰ τίποτα, πήγαινε στὴ μιὰ τέχνη, στὴν ἄλλη, μὰ πουθενὰ δὲν ἔμενε. Νίκησε ὕστερα τὸ νησιώτικο ἔνστικτό του καὶ στράφηκε στὴ μάννα μας τὴ θάλασσα νὰ δοκιμάσῃ. Μὲ τὴν πρώτη βουτιὰ πῆγε κάτω 5 ὀργυές, κι' ἔπιασε κ' ἕνα ὅμορφο σφουγγαράκι. Ἔ, τώρα οἱ καπετανέοι ὅλοι τὸν κυνηγοῦνε· πρῶτος σφουγγαρᾶς ὁ Μανώλης! Καὶ πόσο τὸν καμάρωσα φετος, σὰν μέσα σὲ τόσους ἄλλους ἔπιασε τὸ Σταυρὸ ποὺ ρίξανε τὰ Φῶτα στὴ θάλασσα. Μπράβο, Μανώλη, παλιὸ γειτονόπουλό μου.

Ἰνδιάνα

ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ (*)

Μιὰ *ἀνοιξιάτικη αὔγη* περπατοῦσα στὴν ἐξοχὴ καὶ καμάρωνα τὴν ὄμορφη φύση. Τράβηξε ἰδιαίτερα τὴν προσοχή μου ἕνας *ἀνθισμένος κῆπος* καὶ δὲν δίστασα νὰ περάσω τὸ κατώφλι του καὶ νὰ μπῶ μέσα. Μιὰ *ἀνθισμένη ἀμυγδαλιά*, στὴ μέση, φάνταζε σὰ βασίλισσα. Κοντὰ στὴν πόρτα μιὰ *δάφνη*, πιὸ πέρα ἕνας *νάρκισσος*, στὸ πλάϊ μιὰ *ἀνεμώνα*, καὶ στὸν τοῖχο σκαλωμένο ἕνα *αἰγόκλημα* ἔχυνε τὴ γλυκειά του μυρωδιά.

Προχωρῶ πιὸ μέσα, κάπου σκαλώνουν τὰ πόδια μου. Σκύβω, ἕνα *πληγωμένο πουλάκι* ἦταν πεσμένο στὴ *χλόη*. Τὸ σήκωσα μὲ προσοχὴ καὶ βλέποντας

(*) Ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὰ περσινὰ ψευδώνυμα.

τὸ λυπημένο βλέμμα του, ἔχυσα *πόνου δάκρυ!*

Σὲ μιὰ ἄκρη, μιὰ σαρακωμένη γέρικη *ἐληὰ* ἅπλωνε τὰ κλωνάρια της. 'Εκεῖ ἀπέθεσα τὸ πουλάκι. Μιὰ *μέλισσα* βομβοῦσε γύρω στὰ λουλούδια, ἐνῶ μιὰ *μαραμένη γαζία* περίμενε τὴν ἐποχή της γιὰ ν' ἀνθίση.

Εἶχα φθάσει στὸ σπιτάκι. Μιὰ *γελαστὴ μικρούλα* καθόταν στὸ κατώφλι, μὲ μιὰ *ὄμορφη κουκλίτσα* στὴν ἀγκαλιά της. Τὴν χαιρέτησα μ' ἕνα *χαμόγελο* κι' ἐκείνη ἔτρεξε νὰ μὲ καλωσορίση.

— Τί εὐγενικὸ κοριτσάκι! τῆς εἶπα, βέβαια ποὺ εἶσαι τὸ *καμάρι τῆς μητέρας* σου!

'Η μικρούλα κοκκίνησε ἀπὸ εὐχαρίστηση καί, θέλοντας νὰ μὲ περιποιηθῇ, τρέχει σὲ μιὰ *ἀγριοτριανταφυλλιὰ* γιὰ νὰ μοῦ προσφέρη ἕνα *μαγιάτικο ρόδο*. Τὸ κόβει ἀλλά... βγάνει μιὰ φωνὴ καὶ τὸ ἀφίνει νὰ πέση.

Τὴν καϊμένη! τὴν εἶχε τσιμπήσει ἕνα κακό...

'Αγκάθι

ΑΠΟ ΤΗ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΣΤ' ΑΓΡΙΟΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

—Ἕτοιμη ἡ βάρκα, Χριστόφορε; 'Ακόμη; Οὔφ, θὰ νυχτώση καὶ δὲ θὰ βροῦμε τίποτα.

—Ἔχουμε καιρό, κυρίες, τούτη τὴν ὥρα πάντα τὰ ξαφνίζουμε, καὶ πιάνουμε κι' ἀπὸ δαῦτα! ἔλεγε ὁ Χριστόφορος ποὺ ἔδενε τώρα τὰ κουπιὰ στοὺς σκαρμοὺς γιὰ νὰ ξεκινήσουμε γιὰ τὸ ταξίδι μας στὰ περιστέρια.

'Εμπρὸς λοιπόν, ἐγὼ πέρνω τὸ δεξὶ κουπὶ καὶ σύ, 'Αλίκη, πάρε τ' ἄλλο· ὅσο γιὰ τὶς ἄλλες τέσσερις τῆς παρέας, τοὺς ἄρεσε καλύτερα νὰ ξαπλωθοῦνε στοὺς πάγγους καὶ ν' ἀφήνουνε ἐπιφωνήματα θαυμασμοῦ γιὰ κάθε ὡραῖο ποὺ συναντούσαμε. 'Η ὁλόλευκη βαρκούλα μας γλύστρησε γοργὰ πάνου στὰ γαλανὰ νερά.

— Σιγά, κυρία! φώναξε πότε, πότε ὁ μικρός μας, σοκολατένιος ἀπὸ τὸν ἥλιο βαρκάρης, ποὺ ἐκτελοῦσε χρέη καπετάνιου, καθισμένος σταυροπόδι πάνου στὴν πρώρα τῆς βάρκας.

Λίγες κουπιὲς ἀκόμη κι' ἀφήσαμε πίσωθέ μας τὸ πόρτο. Νά κι' ἡ Στριφτὴ ποὺ πρασίνιζε ὁλόδροση μὲ τὰ λιοστάσια της καὶ μὲ τὴν ἀσημένια ἀκροθαλασσιά της. Περάσαμε καὶ τὶς φωκοφωλιές.

Προσεχτικὲς πάντα στὶς διαταγὲς τοῦ καπετάνιου μας, τρέχαμε ἀφήνοντας ἀριστερά μας κι' ἄλλες ὄμορφες μεριὲς τῆς ἀκροθαλασσιᾶς. Κοντεύαμε νὰ φτάσουμε, δώσαμε ὅμως τώρα τὰ κουπιὰ στὸ Χριστόφορο, γιατί ἤτανε φόβος νὰ «τρακάρουμε» καθὼς εἶπε, ἐπειδὴ ἤτανε ρηχὰ ἐκεῖ τὰ νερά.

Νά, λίγο ἀκόμη καὶ μιὰ μεγάλη του κουπιὰ ἄφησε τὴ βάρκα μας νὰ γλυστρήση μέσα στὴ σπηλιά, ὅπου μόλις χώρεσε καὶ μπῆκε.

Κρατήσαμε τὴν ἀναπνοή μας γιὰ νὰ βεβαιωθοῦμε ἂν τὰ κακόμοιρα φτωχὰ πουλιὰ ἦταν ἐκεῖ. Ἕνα φροῦ φροῦ μᾶς ἔπεισε πῶς ἦταν μέσα. 'Αρχίσαμε ὅλες τὰ παλαμάκια, καὶ τότε ὤ! μέσα ἀπ' ὅλες τὶς τρύπες τοῦ βράχου, ἀπ' ὅλες τὶς σχισμές, ἀπ' ὅλες τὶς χαραματιὲς ἕνα γκρίζο σύννεφο ξεπετάχτηκε στὸν ἀέρα κι' ἕνα βουητὸ συνόδεψε σ' ἀρκετὴ ἀπόσταση.

Ἤτανε τ' ἀγριοπερίστερα ποὺ τρομάζουνε πάντα στὸν περίεργο αὐτὸ κρότο π' ἀκοῦνε ἀπ' ὅλους τοὺς ἐπιδρομεῖς τους καὶ φεύγουνε μίλλια μακριά, νομίζοντας πῶς θὰ γλυτώσουνε τὴ ζωή τους καὶ τὰ μικρά τους· κι' οἱ φτωχές τους καρδοῦλες σπαρταροῦνε κάθε φορὰ στὸν ἴδιο ἐκεῖνο ἄγριο κρότο!

'Αλλὰ χωρὶς δύναμη καμμιά, χωρὶς πνοή, μισοπεθαμένα ἀπὸ τὸ φόβο πέσανε στὴ βάρκα μας, τὸ μικρό τους κορμάκι ἔτρεμε κι' οἱ φτεροῦγες τους ἤτανε τόσο *ἀδυνατισμένες!*

Κακόμοιρα φτωχὰ πουλιά, ποὺ γιὰ τὴ διασκέδαση καὶ τὴ χαρὰ τῶν ἄλλων χάνετε τὴ γαληνεμένη σας ζωή.

Ποτὲ ἄλλοτε, ποτέ, δὲν θὰ ξαναταράξουμε τὴν εὐτυχία σας ἐκεῖ μέσα στὶς σκοτεινὲς τρύπες τοῦ πελώριου βράχου σας! ξαναγυρίστε καὶ ζῆστε ἥσυχα στὴν ἐρημιά σας!..

Λατάνια

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΣΚΩΤΟΙ

Γιὰ τὴ φιλαργυρία τῶν Σκώτων ὑπάρχει μιὰ διασκεδαστικὴ ἱστορία, ποὺ ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, ἀπὸ μισὸ τώρα αἰῶνα, τὴν διηγοῦνται στὸ 'Αμπερντέν.

Τρία ἀδέλφια κρατοῦσαν ἕνα κατάστημα μὲ ἀρκετὰ κέρδη σ' αὐτὴν τὴν πόλη. Ὅταν ἡ περιουσία τους αὔξησε ἀρκετά, ἀποφάσισαν νὰ ἱδρύσουν ἕνα κατάστημα στὴν Καλκούτα. 'Ο μικρότερος λοιπὸν ἀδελφὸς κληρώθηκε νἀναλάβη τὴν ἐπιχείρηση κι' ἔφυγε γιὰ τὶς 'Ινδίες. 'Εκεῖ μ' ἐπιτυχία τελείωσε τὶς δουλειές κι' ἔπειτα ἀπὸ 20 χρονῶν ἐκπατρισμό, ἐπιθύμησε τ' ἀδέλφια του καὶ τὴν πατρίδα του κι' ἀποφάσισε νὰ γυρίση.

Μπαρκαρίστηκε γιὰ τὴν 'Αγγλία, καὶ στὸ Λίβερπουλ, βγῆκε μὲ χαρὰ νὰ συναντήση τ' ἀδέλφια του. Τἀδέλφια του τὸν γνώρισαν εὔκολα, ἀλλ' αὐτὸς δυσκολεύθηκε πολὺ νὰ τοὺς ἀναγνωρίση, γιατὶ ἐνῶ πρῶτα ἦταν τελείως ἀγένειοι καὶ ξυρισμένοι, τώρα μιὰ μεγαλοπρεπὴς καὶ πελωρίων διαστάσεων γενειάδα τοὺς σκέπαζε ὣς τὴ μέση.—Ὤ! φώναξε ὁ ἀδελφός τους, τί ἐκκεντρικὴ ἰδέα! Γιατὶ ἀφίσατε νὰ φυτρώσουν μεγάλες γενειάδες;

—Δὲν θυμᾶσαι λοιπόν, εἶπε ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός, πῶς φεύγοντας γιὰ τὶς 'Ινδίες, πῆρες καὶ τὸ ξυράφι μαζί σου;

('Απ' τ' 'Αγγλικό)

Κυρὰ-Φροσύνη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στὸ μάθημα τῆς *Ζωολογίας*.

'Ο καθηγητής.— Τί γνωρίζεις περὶ τῆς οἰκογενείας τῶν πιθήκων;

Ο μαθητής.— Μὰ ξέρετε, κύριε, ἡ μαμμά μου ἔχει ἀπαγορεύσει νὰ λέω τὰ οἰκογενειακὰ τῶν ἄλλων.

Τρομερὸς

***

'Ο Νίκος ρωτᾶ τὴ Μαρία τί θὰ πῆ οὐρανοξύστης.

Κι' ἡ Μαρία ἀμέσως:

— 'Εκεῖνος ποὺ ξύνει τὸν οὐρανίσκο του!

Γεώργιος 'Αβέρωφ

***

'Η μαμμά.— Πάλι λέρωσες τὰ ροῦχα σου, παιδί μου. Μὰ δὲν σοῦ εἶπα νὰ μὴν τρέχεις;

'Ο Μίμης.— Μὰ ἀκριβῶς ἐπειδὴ σ' ἄκουσα, μαμμά, λερώθηκα. Γιατὶ ἂν ἔτρεχα καθὼς μὲ κυνηγοῦσαν, δὲ θὰ μ' ἔφταναν οἱ ἄλλοι καὶ δὲ θὰ μ' ἔρριχναν στὶς λάσπες.

'Ιούλιος Καῖσαρ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Μ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

[Ἴδε «Διάπλασιν» 1929, φ. 36]

'Εζήτησα ἀπὸ τρεῖς φωτογραφίες, οὔτε πολὺ μεγάλες, ἀλλὰ οὔτε πολὺ μικρές, ποὺ νὰ παριστάνουν ***σκηνὲς τοῦ ὑπαίθρου***, εἴτε μὲ παιδιά, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν παιδικὴ ζωὴ — ποὺ θὰ τὶς προτιμοῦσα — εἴτε ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν μεγάλων. Λιγοστοὶ ὅμως ἀπὸ τοὺς διαγωνιζομένους συμμορφώθηκαν πιστὰ μ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους. Οἱ περισσότεροι μοῦ ἔστειλαν κάτι τόσες-δὰ φωτογραφίτσες, ποὺ θἄπρεπε νὰ τὶς κοιτάξη κανεὶς μὲ τὸ μικροσκόπιο, κι' ἄλλοι, ἀκόμα χειρότερο, ἀντὶ γιὰ σκηνὲς τοῦ ὑπαίθρου, μοῦ ἔστειλαν ἁπλὰ τοπία, χωρὶς παιδιά, χωρὶς ἀνθρώπους, οὔτε κἂν μὲ ζῶα!

Οἱ ὡραιότερες π. χ. φωτογραφίες τοῦ Διαγωνισμοῦ, — ζωηρές, καθαρές, σὲ καλὸ σχῆμα καὶ μ' ἔκτακτο γοῦστο στὴν ἐκλογὴ τοῦ θέματος.—εἶναι τῆς ***Ρετσίνας***. 'Αλλὰ τί νὰ τὶς κάνω; 'Η μιὰ παριστάνει τὴ Μονὴ τοῦ Προδρόμου στὴ Ζάκυνθο (κι' οὔτε ἴχνος καλογήρου ἀπέξω)· ἡ ἄλλη μιὰ δύση σὲ ἔρημη ζακυνθινὴ ἐξοχή, κι' ἡ τρίτη ἕναν ἐξοχικὸ ζακυνθινὸ δρόμο, κι' αὐτὸν παντέρημο!

'Απὸ τὶς καλύτερες ἐπίσης εἶναι κι' οἱ φωτογραφίες τῆς ***Λιλῆς Θεοτοκᾶ***. 'Αλλὰ τί κρῖμα! Οἱ δυὸ ποὺ παριστάνουν παιδικὲς σκηνὲς τοῦ ὑπαίθρου, εἶναι μικρότερες ἀπ' ὅσο τὶς ἤθελα καὶ τόσο θαμπές, ποὺ εἶναι ζήτημα ἂν θὰ πετύχουν στὴ φωτοτσιγκογράφηση γιὰ νὰ δημοσιευθοῦν. Μόνο ἡ τρίτη εἶναι ζωηρὴ κι' ἀρκετὰ μεγάλη («Δειλινὸ στὸ Δαφνί»). 'Αλλ' αὐτὴ δὲν ἔχει παιδιά: μόνο πρόβατα καὶ τὸν τσοπάνη· κι' εἶναι μᾶλλον τοπίο παρὰ σκηνὴ τοῦ ὑπαίθρου ὅπως τὴν ἤθελα.

Ἔτσι, *ἀπὸ κάθε τριάδα φωτογραφιῶν*, πότε ἔλειπε τοῦτο καὶ πότε ἐκεῖνο. Καὶ μὲ μεγάλο κόπο κατάφερα νὰ ξεχωρίσω τὶς τρεῖς φωτογραφίες τῆς ***Δούλης Δωδεκανήσου***, ποὺ κι' ἀρκετὰ καλὰ καμωμένες εἶναι, καὶ τοὺς ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ ἐκπληρώνουν πιστά. 'Η πρώτη — ἡ καλλιτεχνικώτερη ὡς φόρμα — παριστάνει παιδιὰ στὰ μπάνια· ἡ δεύτερη ἀραπάκια στὸ Κάϊρο, κι' ἡ τρίτη—ἡ καλύτερη ὡς φωτογραφία—ἕναν ποτιστή.

Στὴ Μικρὴ Τάξη ἔκρινα σχεδὸν ἰσοδύναμες τὶς φωτογραφίες τοῦ ***'Αργυρόπουλου*** καὶ τοῦ ***Πόνου Δάκρυ***. 'Αλλὰ ἡ πρωτοτυπία κι' ἡ χάρη τοῦ θέματος «Κυνήγημα τζιτζικιῶν» δίνει τὰ πρωτεῖα στὸν πρῶτο. Εἶναι περιττὸ νὰ πῶ περισσότερα. 'Απ' ὅσα εἶπα, κάθε διαγωνιζόμενος θὰ καταλάβη γιὰ ποιὸ λόγο οἱ φωτογραφίες του ἦρθαν σὲ κατώτερη θέση ἀπὸ κείνη ποὺ ἴσως περίμενε.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ, ἀπὸ 15 καὶ ἄνω καθὼς καὶ οἱ μὴ σημειώσαντες ἡλικίαν.

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Δούλη Δωδεκάνησος*** [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Λιλὴ Θεοτοκᾶ*** [18Ε].—***Κόρη τῶν 'Αθηνῶν*** [17Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Βολιώτικο Καβουράκι*** [15Ε]. — ***Ρασπουτὶν*** [14Ε].—***Μποὲμ*** [14Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [12Ε] εἰς ἕκαστον: Ρετσίνα, 'Αξένοιαστος, Α. Ν. Παπάζογλου, Σγουρόμαλλη, 'Ερείκη, 'Ιβάνα, Νέμεσις.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἕκαστον: Εὐθύμιος Φιλιππῆς, 'Ανύτη, Τζίνα, Δ. Χ. Παπαϊωάννου, Τζοκόντα, Κάρμεν Σύλβα, Εὔα, Γειά ΣΑΣ, Χαράλαμπος Χρυσάνθης.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ, ἀπὸ 14 ἐτῶν καὶ κάτω.

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***'Αργυρόπουλος*** [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Πόνου Δάκρυ*** [18Ε]. — ***Πάνθεια 'Αβραβάτου*** [47Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***'Ιούλιος Καῖσαρ*** [16Ε]. — ***Χρυσὸ Παγώνι*** [15Ε].—***Πλοίαρχος Γρὰν*** [14Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ ἀπὸ [12Ε] εἰς ἕκαστον: 'Αθανάσιος Διάκος, Μυστηριώδης Καβαλλάρης, Καμάρι τῆς Μητέρας, 'Ασημάκης 'Ασημακόπουλος, Γεώργιος 'Αβέρωφ.

Μερικαὶ φωτογραφίαι βραβευθέντων θὰ δημοσιευθοῦν στὸ ἐρχόμενο.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ ***συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.***

Πῶς θὰ περάσετε πιὸ εὐχάριστα τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι ἁπλούστατο: Θα προμηθευθῆτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

καὶ θἄ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πᾶτε, — ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μείνετε, — γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κι' ἕνας μόνος Τόμος τῆς Β' Περιόδου ἀρκεῖ, μὲ τὶς 400 του σελίδες, μὲ τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορήματά του καὶ μὲ τὰ τόσα ἄλλα ποὺ περιέχει. Ἂν πάρετε μάλιστα τὸν **Τόμο τοῦ 1929,** ποὺ ἔχει 600 σελίδες καὶ 8 μυθιστορήματα, τί ἄλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῆτε τον καὶ κάμετε ἐγκαίρως τὴν προμήθειά σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 9 'Ιουλίου 1930

ΠΟΛΛΟΙ φίλοι μου, αὐτὸν τὸν καιρό, μοῦ ἔστειλαν χρήματα μέσα σὲ γράμματα· ἀλλὰ δὲν ἔλαβαν οὔτε ἀπάντηση οὔτε τὰ πράγματα ποὺ ζητοῦσαν. Καὶ τώρα μὲ ρωτοῦν τὴν αἰτία. Ἂς μάθουν λοιπὸν ὅτι στὸ Ταχυδρομεῖο 'Αθηνῶν συνέβαινε μιὰ κατάχρηση: Ἕνας ταχυδρομικὸς διανομέας, — αὐτὸς στὸν ὁποῖον παρέδιδαν τἀπλὰ γράμματα γιὰ νὰ μοῦ τὰ φέρνῃ, Λουκᾶς Ἄννινος ἡ Κατσαούνης τὄνομά του — τὰ πήγαινε πρῶτα στὸ σπίτι του καὶ τἄνοιγε σχεδὸν ὅλα. Ὅσα εἶχαν χρήματα, τὰ κρατοῦσε (τσέπωνε δηλαδὴ τὸν παρά, καὶ τὸ γράμμα τὄσχιζε, τὸ ἐξαφάνιζε) καὶ μόνο ὅσα δὲν εἶχαν, τὰ ξανάκλεινε μὲ τρόπο καὶ μοῦ τὰ ἔφερνε. 'Αλλά, ὅπως λέει κι' ἡ παροιμία, ὁ κλέφτης μόνο τὸν πρῶτο χρόνο χαίρεται. Καί, στὴν περίσταση αὐτή, μόνο τὸν πρῶτο μῆνα. Τὸν δεύτερο, ὁ καταχραστὴς διανομέας ἐκίνησε τὶς ὑποψίες τῶν προϊσταμένων του καί, μόλις πάτησε ὁ τρίτος, οἱ ὑποψίες ἐπιβεβαιώθηκαν κι' ὁ ἐρίφης τσακώθηκε. Τώρα εἶναι στὴ φυλακὴ καὶ θὰ τιμωρηθῇ ὅπως τοῦ ἀξίζει. Τὰ χρηματοφόρα ὅμως γράμματα, ποὺ πέρασαν ἀπ' τὰ χέρια του αὐτὸν τὸν καιρό, χάθηκαν γιὰ πάντα. Καὶ τὸ πάθημα αὐτὸ ἂς γίνῃ μάθημα σ' ἐκείνους ποὺ ἐπιμένουν ἀκόμα νὰ βάζουν χρήματα μέσα σὲ ἁπλὸ γράμμα. Νὰ πῶς μπορεῖ νὰ μὴ φθάση ποτὲ στὰ χέρια τοῦ παραλήπτη. Δὲν σᾶς εἶπα τόσες φορές, ὅτι ὁ ἀσφαλέστερος τρόπος γιὰ νὰ στέλνετε χρήματα, εἶναι ἡ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή; 'Επιταγὲς ἐκδίδουν τώρα ὅλα τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα στὴν 'Ελλάδα, καὶ στὸ μικρότερο χωριό, καὶ γιὰ τὸ μικρότερο ποσό. Μὰ καὶ μιὰ δραχμὴ ἂν θέλῃ κανεὶς νὰ μοῦ στείλῃ, δὲν ἔχει παρὰ νὰ πάρῃ μιὰ ἐπιταγὴ καὶ νὰ μοῦ γράψῃ στὸ ἀπόκομμα γιὰ τί μοῦ τὴν στέλνει. Θὰ τοῦ στοιχίσῃ λιγότερο παρὰ ἂν μοῦ τὴ στείλῃ μὲ γράμμα καί, τὸ κυριώτερο, ***θὰ τὴ λάβω ἀσφαλῶς.*** Βέβαια καὶ τὸ συστημένο γράμμα δὲν χάνεται ποτέ. 'Αλλὰ κι' αὐτό, ὅταν ἔχῃ χρήματα, εἶναι κατάχρηση: ὁ νόμος δηλαδὴ δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἐσωκλείωνται χαρτονομίσματα σὲ γράμματα συστημένα· μόνο τσέκ, κουπόνια, γραμματόσημα κτλ. Ὥστε ὄχι μόνο τὸ ἀσφαλέστερο, ἀλλὰ καὶ τὸ μόνο νόμιμο μέσο εἶναι ἡ ἐπιταγή. 'Ελπίζω νὰ μὴ τὴν ξαναπάθῃ πιὰ κανένας, ὅπως τὴν ἔπαθαν τόσοι, αὐτὸν τὸν καιρό, ἀπὸ τὸν ἀσυνείδητο ἄνθρωπο, ποὺ καὶ τὰ ξένα λεπτὰ κρατοῦσε, καὶ τὸ ἀπόρρητο τῶν ἐπιστολῶν παραβίαζε...

'Η ***Νεράϊδα τῆς Σκοτεινιᾶς***, «ἐλεύθερη τώρα ἀπὸ κάθε μαθητικὴ ἀπασχόληση», μοῦ γράφει «τὸ πρῶτο της καλοκαιρινὸ γράμμα». Εἶναι μεγάλο καὶ ὡραῖο. Μιλεῖ γιὰ τὸν Προμηθέα Δεσμώτη, γιὰ τὶς Δελφικὲς ἑορτὲς καὶ γιὰ τὴ δ. Ταρσούλη ποὺ σᾶς τὶς περιέγραφε τόσο ὄμορφα. Στὸ τέλος μοῦ λέει ὅτι δὲν κατάλαβε τὸ «Μονόγραμμα» τοῦ κ. Τέλλου Ἄγρα καὶ μοῦ ζητεῖ κάποια ἐξήγηση τοῦ συμβολισμοῦ του. 'Αλλὰ ἐδῶ τὰ μπλέξαμε... Γιατί αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν ἐξηγοῦνται σὰ μαθηματικά. 'Αποτείνονται μᾶλλον στὴ διαίσθηση παρὰ στὸ νοῦ, κι' ἐξασκοῦν μιὰν ὑποβολὴ ὀμορφιᾶς ποὺ δὲν τὸ κάνει βέβαια ἡ ψυχρὴ λογική. Κι' ἐγὼ δὲν κατάλαβα πολλὰ πράγματα ἀπὸ τὸ διήγημα αὐτὸ τοῦ ἀγαπητοῦ μου συνεργάτη. Εἶδα ὅμως ἕνα ποιητικό, ὡραῖο παραμύθι. Κι' αὐτὸ μοῦ ἔφτασε. Ἂς τῆς φτάσῃ λοιπὸν καὶ τῆς καλῆς μου ***Νεραΐδας τῆς Σκοτεινιᾶς.***

Οἱ ἀπαντήσεις μου στὴν ἀλληλογραφία, ***Οὐράνιο Τόξο***, πρέπει νὰ ἐνδιαφέρουν καὶ τοὺς ἄλλους, νὰ ἐνδιαφέρουν ὅλους. Γι' αὐτὸ ἀπὸ κάθε γράμμα ἐκλέγω τὸ ***σημεῖο*** στὸ ὁποῖον πρέπει νἀπαντήσω, ἀδιάφορο ἂν αὐτὸ δὲν τὸ θεωρεῖ ὡς τὸ ***κυριώτερο*** ἐκεῖνος ποὺ μοῦ γράφει. Κι' ἔτσι συμβαίνει συχνά: 'Εκεῖνα δηλαδὴ ποὺ νομίζει κανεὶς δευτερεύοντα, ἐκεῖνα ἀκριβῶς εἶναι τὰ πρωτεύοντα καὶ τὰ σπουδαιότερα, ποὺ μποροῦν νὰ ἐνδιαφέρουν ὅλους. Ἂς εἶναι· περιμένω τώρα νὰ συνεχίσῃς αὐτὸ τὸ γράμμα, ποὺ ἀναγκάσθηκες νὰ διακόψῃς, καὶ νὰ ἰδοῦμε πιὰ ἂν θὰ σοῦ ἀπαντήσω στὸ κατὰ σὲ κυριώτερο σημεῖο ἢ σ' ἄλλο.

Σὲ συγχαίρω, ***'Ερείκη***, γιὰ τὸ ἀπολυτήριο μὲ τὸ λίαν καλῶς, καὶ σοῦ στέλνω τὸν τόμο καὶ τὰ φυλλάδια ποὺ ζήτησες. Γιὰ τὸν Στοιχειοτονόγριφο ὑπ' ἀριθ. 382 ἔχεις δίκιο: ὁ τόνος, στὴ δεύτερη λέξη, ἀνεβαίνει. Καὶ δὲν εἶναι τυπογραφικὸ λάθος ὁ στίχος «καὶ τὸν τόνο μου πιὸ κάτου», ἀλλ' ἀπροσεξία τοῦ προκομμένου μου τοῦ 'Ανανία ποὺ ἐπιμελεῖται τὶς 'Ασκήσεις καὶ διόρθωσε ἔτσι ὡραῖα τὸ στίχο τοῦ συνθέτη, ἀλλοιώτικον βέβαια. Φαίνεται ὅτι τὸν παρέσυρε ἡ ὁμοιοκαταληξία μὲ τὸ «γραμμάτου», κι' ἔβαλε «κάτου» ἐνῷ ἤθελε «πάνου». 'Αλλὰ δικαιολογεῖται ποτὲ ἡ χαζομάρα; Μαντεύεται μόνο ἀπὸ τὸν καλὸ λύτη— ὅπως τὴν ἐμάντεψες καὶ σύ...

'Η ***Περιπλοκὰς*** φρονεῖ ὅτι τὴν καθυστέρηση τῶν ἀγοριῶν ἀπέναντι τῶν κοριτσιῶν, στὴ διαπλασιακὴ κίνηση, δὲν τὴ δικαιολογεῖ μόνο ὁ 'Αθλητισμός, ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο: ἡ εὐκαιρία ποὺ ἔχουν τὰ κορίτσια νὰ καταγίνονται περισσότερο. Π. χ. οἱ Διαπλασοπούλες ποὺ γνωρίζει αὐτὸς — ἡ ***Περιπλοκὰς*** εἶναι ἀγόρι,—καὶ ποὺ διακρίνονται στὴν κίνηση, (***Δικηγορίνα, Κάρμεν Σύλβα, Δούλη Δωδεκάνησος, Μεγάλη 'Ελλάς, Σγουρόμαλλη, 'Αφροδίτη τῆς Μήλου*** κτλ.) εἶναι ὅλες ἐπάνω ἀπὸ 16 χρονῶν καὶ δὲν ἔχουν ἄλλη ἀσχολία ἀπὸ πιάνο, λίγο νοικοκυριὸ καὶ τὰ τοιαῦτα. Δὲν ἐργάζονται δηλαδὴ ὅπως τἀγόρια, ποὺ ἀπ' αὐτὴ τὴν ἡλικία, τὰ περισσότερα, σπουδάζουν ἐπιστήμη, ἢ μπαίνουν σὲ γραφεῖο, ἢ κάνουν καὶ τὰ δυὸ μαζί. 'Επομένως δὲν εὐκαιροῦν. 'Αλλὰ μιὰν ἄλλη σπουδαία παρατήρηση κάνει ἡ ***Περιπλοκάς***, ποὺ ἔχει ὅμως ἀνάγκη ἀπὸ ἐξακρίβωση: Στὴ Μικρὴ Τάξη, λέει, τὰ ἀγόρια ὑπερέχουν ἢ ἔρχονται ἴσια μὲ τὰ κορίτσια. Ποῦ θὰ πῆ, ὅτι σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία, ποὺ κι' ἀπὸ τὰ δυὸ μέρη εὐκαιροῦν τὸ ἴδιο, τἀγόρια δὲν καθυστεροῦν καθόλου. Προσθέτει ἀκόμα, ὅτι τὰ κορίτσια μεγαλώνουν, ἀναπτύσσονται πιὸ γρήγορα ἀπὸ τἀγόρια, ὥστε ἕνα κορίτσι 14 ἐτῶν π. χ. ἰσοδυναμεῖ μ' ἕν' ἀγόρι 16 ἐτῶν καὶ μεγαλύτερο. Αὐτὸ τὸ εἴπαμε κι' ἄλλοτε. Γιὰ τἆλλα τί λέτε; 'Εγώ, πρὸς τὸ παρόν, τίποτα. Σᾶς ἀφίνω πάλι νὰ συζητήσετε.

Κι' ἡ ***Καμέλια*** ἔκαμε πολὺν καιρὸ νὰ μοῦ γράψῃ ἀπὸ τὰ πολλὰ μαθήματα. Καὶ πόσα εἶχε φέτος! 'Αλλὰ οἱ κόποι της δὲν πῆγαν χαμένοι (ἦταν δυνατό;) κι' ἡ καλή μου φίλη προβιβάσθηκε μὲ 10. Μπράβο της! Τώρα κάνει στὸ σπίτι γαλλικὰ μὲ γαλλίδα δασκάλα, κι' εἶναι πολὺ εὐχαριστημένη ποὺ θὰ λύνῃ καὶ θὰ συνθέτῃ καὶ 'Ασκήσεις γαλλικές. Ναί, μὰ νὰ μοῦ γράφῃ κιόλα καὶ νὰ μὴν εἶναι πιὰ «ἀμελὴς στὸ γράψιμο» ὅπως τὄμολογεῖ κι' ἡ ἴδια.

Μικρὲ Καλλιτέχνη, ὁ κ. Ξενόπουλος σ' εὐχαριστεῖ πολὺ γιὰ ὅσα γράφεις. 'Αλλὰ δὲν σημαίνει τίποτα ποὺ δὲν τὸν ἔκαμαν ὡς τώρα 'Ακαδημαϊκό. Θὰ τὸν κάμουν, καθὼς λένε, τὸν 'Οκτώβρη. 'Αλλὰ καὶ νὰ μὴ τὸν κάμουν ποτέ, πάλι τὸ ἴδιο θἄναι. Φτάνει ποὺ ἡ ἴδια ἡ 'Ακαδημία τὸν ἀνακήρυξε μιὰ φορὰ ὑποψήφιο, καὶ ποὺ ὁ κόσμος τὸν θεωρεῖ πρὸ πολλοῦ 'Ακαδημαϊκό. Κι' ἂν θέλῃς νὰ τὸ ἰδῇς, ἄνοιξε τὸν φετεινὸ 'Οδηγὸ τῆς 'Ελλάδος. Στὸν κατάλογο τῶν Κατοίκων τῶν 'Αθηνῶν, θὰ βρῇς: «Γρ. Ξενόπουλος, συγγραφεὺς ἀκαδημαϊκός, Εὐριπίδου 42». Ἄλλους, ποὺ εἶναι ἀκαδημαϊκοί, ὁ κόσμος οὔτε τοὺς ξέρει. Τί σημαίνει αὐτό; Ὅτι αὐτοὶ ἔγιναν κατὰ λάθος, ἐνῷ... κατὰ λάθος ἐπίσης δὲν ἔγινε ἀκόμα ὁ συγγραφεὺς τῆς «'Αδελφούλας μου».

Σοῦ ἔστειλα γιὰ τὰ βραβεῖα σου, ***'Αγκάθι***, τὸ βιβλίο ποὺ ἐζήτησες. Εἶδες ὅτι δημοσιεύθηκαν τἀποτελέσματα ὅλων τῶν περισινῶν Διαγωνισμῶν. Δὲν ὑπολείπεται παρὰ ἡ Κυριακή. 'Ο 'Ανανίας ὅμως, ὁ προκομμένος, λέει ὅτι μιὰ ποὺ ἔμεινε ὡς τώρα, πρέπει νὰ περάσουν αὐτοὶ οἱ μῆνες, γιατί μὲ τὶς μεγάλες ζέστες τοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ γράφῃ μὲ κέφι. Τί νὰ κάμουμε; θὰ περιμένουμε ὡς νὰ δροσίσῃ... τὸ ξερὸ μυαλὸ τοῦ 'Ανανία. Νέους Διαγωνισμοὺς θὰ προκηρύξω τώρα πολλούς. Κι' ἄλλο μυθιστόρημα θἀρχίσω, ὅταν, σὲ λίγο, θὰ τελειώσουν οἱ «Τρεῖς μικροὶ 'Αεροπόροι». 'Αλήθεια, ἡ «Καλύβα τοῦ μπάρμπα Τόμ» βρίσκεται τώρα στὴν ἀκμή της. Τί συγκίνηση ὁ θάνατος τῆς Εὔας!... Ἔχει ὅμως καὶ πάρα κάτω ἄλλα τὸ ἴδιο συγκινητικά. Ὅσο γιὰ τὸ κομμάτι σου ἐκεῖνο, βρίσκω ὅτι δὲν γίνεται. Καλύτερα νὰ στείλῃς τίποτ' ἄλλο.

Καὶ σένα, ***Διάνα***, σὲ συγχαίρω ποὺ τελείωσες τόσο καλὰ καὶ σοῦ εὔχομαι «τοῦ χρόνου, σὰν τέτοια μέρα» νὰ εἶσαι «ἀκαδημαϊκὴ πολίτις»· κι' ἂς μὴ μιλιέσαι ἀπ' τὸ καμάρι σου. Ὁ κ. Ξ. εὐχαριστήθηκε πολὺ ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη ποὺ τοῦ ἔκαμες μὲ τὴν ἄλλη κόρη κι' ἐγγονὴ τοῦ παλιοῦ του φίλου. (Γιατί μὴν ξεχνᾷς ὅτι καὶ σὺ κόρη παλιοῦ του φίλου εἶσαι.) Ὅσο γιὰ τὴν ἀπορία σου, νομίζω ὅτι ἡ 'Αγγλίδα αὐτὴ τὰ παραλέει. 'Απὸ ἄψυχα ἀντικείμενα μπορεῖ βέβαια ν' ἀναπλάσῃ κανεὶς τὰ ἔμψυχα ποὺ τὰ μεταχειρίζονταν μιὰ φορά, καὶ νὰ φαντασθῇ ἕναν πρόγονό του νὰ γράφῃ, ὅταν ἔχῃ μπροστά του τὸ ἴδιο του τὸ γράμμα καὶ τὴν ἴδια του τὴν πέννα. 'Αλλ' αὐτὸ δὲν θὰ πῇ πῶς γίνεται πάντα, ἀναγκαστικά, ὅπως π. χ. γίνεται νερό, ὅταν ἑνώνεται ὀξυγόνο καὶ ὑδρογόνο...

'Ωραίας 'Επιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: ***Στέφανος Δόξης, Στέλιος, Σγουρόμαλλη, Δροσόλουστος Ἄνδρος, Σμέλλος Χρύσανθος, Τζιτζίκι, 'Εξυπνούλα, 'Ανδρέας Μπίτης, Τροβαδοῦρος, Ναυτάκι τοῦ Θερμαϊκοῦ, Νάρκισσος, 'Ανθισμένη Τριανταφυλλιά, Νεράϊδα τῶν Κύκνων, Ἄρης, Γλυκύλαλος Ὄνος, Καρακαξόπουλο, Γεώργιος 'Αβέρωφ, Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ, Γαλανομάτης, Χαραυγή, Παντέρη-***

μος, Ὑπερφυσικὸς Μπεμπές, Μονάκριβη, Βοναπάρτης, Ἀργώ, Βασίλισσα τοῦ Δάσους, Ἰουλιέττα Ρωμαίου, Ἀστήρ, Ξένοιαστος Ἀπάχης καὶ *Ἀκούρδιστο Ρολόϊ*. — Εὐχαριστῶ, ἐξετέλεσα, ἀλλὰ νὰ ἰδῶ σὲ πόσους θὰ μπορέσω ν' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1930 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Νεφερτίτη, κ. (ΜΒ). Ναουσόπαιδο, ἀ. (ΧΠ). Λίλια Χάρβεϋ, κ. (?;) Ἡρωΐς τοῦ Ζαλόγγου, κ. (Δνὶς Σ).

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιό μου» τοῦ *Λάμποντος Ἀστέρος*. Μὲ ἄλλο θέμα ἀρχίζει καὶ μ' ἄλλο τελειώνει. Κι' ἔτσι καταντᾶ νὰ μὴν ἔχει καμμιὰ βάση. Καὶ τὸ γράφιμο ὅμως ὄχι πολὺ τεχνικό. — «Τὸ πολύτιμο πουκάμισο» τοῦ *Γεωργίου Ἀβέρωφ*. Γνωστὸ παραμύθι. Θἄπρεπε νὰ ἦταν πολὺ καλὰ γραμμένο, γιὰ νὰ τὸ δημοσιεύσω. Γνωστὸ ἐπίσης καὶ τὸ ἀνέκδοτο «Ὁ Τοῦρκος καὶ ὁ Γάλλος» τοῦ ἴδιου. — Πασίγνωστο δὲ τὸ ἀνέκδοτο τοῦ Μ. Φρειδερίκου, ποὺ ἔστειλε ὁ *Βύρων*. Αὐτὸ μάλιστα ἔχει σταλεῖ τώρα τελευταῖα κι' ἀπὸ ἄλλους κι' ἔχει ἀπορριφθεῖ γιὰ τὸν ἴδιο λόγο. — Ἕνα ἄλλο ἀνέκδοτο τοῦ *Πρίγκιπος τῆς Ὁμίχλης* δὲν ἔχει κανένα γοῦστο οὔτε καὶ νόημα. — «Μαραμένες ἀνεμῶνες» τοῦ *Παραμυθένιου*. Κρινὲς ἰδέες καὶ ἐπαναλήψεις συχνές. Καὶ τὸ γράφιμο ὅμως γρήγορο, βιαστικό . . . — «Τὰ τρία διακριτικὰ χτυπήματα» τῆς *Ὀλόχαρης*. Ἡ γλῶσσα κάπως σχολαστική, ἡ περιγραφὴ ἀτελὴς καὶ χωρὶς ζωηρότητα. — «Στὴ μνήμη τοῦ μικροῦ ἀδελφοῦ» τῆς *Δυσεύρετης Χαρᾶς*. Στὸ θέμα αὐτὸ γράφουν συνήθως ὅλοι τὰ ἴδια. Δὲν ἀξίζουν λοιπὸν γιὰ δημοσίευση παρὰ μόνον ἐκεῖνα, ποὺ παρουσιάζουν κάποια μικρὴ ἔστω, πρωτοτυπία. — «Ὁ Πλοῦτος» τοῦ *Βύρωνος*. Κοινὸ κι' αὐτὸ καὶ μὲ γλῶσσα σχολαστική. — «Γιορτὲς» τοῦ *Πρίγκιπος τῆς Ὁμίχλης*. Γραμμένο ἄτεχνα καὶ χωρὶς καμμιὰ βάση.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κομμάτια ποὺ δημοσιεύθηκαν ὣς σήμερα, ἔχω ἀκόμα *ἐγκεκριμένα* κι' ἕτοιμα γιὰ τὸ τυπογραφεῖο τὰ ἑξῆς: «Ἔτσι ὅπως ἦταν» τῆς *Ἀνθισμένης Ἀμυγδαλιᾶς*. «Πῶς πρωτοπῆγα στὸ σκολειὸ» τοῦ *Ἠπειρωτικοῦ Ἀετοῦ*. «Ἡ τελευταία μέρα στὸ παλιό μου σπίτι» τῆς *Κάρμεν*. «Ἡ ἀληθινὴ ἱστορία κτλ.» καὶ «Ταξίδι» τοῦ *Χιονιοῦ*. «Ὁ θάνατος τοῦ γέρου» καὶ «Φθινόπωρο» τοῦ *Οὐράνιου Τόξου*. «Τὰ κυδώνια» τοῦ *Ἰουλίου Καίσαρος*. «Λίγες ὧρες στὴν ἐξοχὴ» τῆς *Κρυσταλλένιας Βρυσούλας*. Τέσσερα ποιήματα τῆς *Φιλόσοφης*. «Τὸ ἀγγελούδι ποὺ πέταξε» τοῦ *Ἐντελβάϊς*. «Τὸ καταραμένο σπίτι» τοῦ *Ρογήρου*. «Μιὰ Ὀρφανούλα», τῆς *Ἐγγλεζίτσας*. «Τὴν ὥρα ποὺ πέφτει ὁ ἥλιος» τῆς *Δώρας Ἄνθη*. «Ἀπὸ τὰ φαιδρὰ» τῆς *Ἔνδοξης Σημαίας*. «Λεϊλὰ» τῆς *Ἀνδαλουσίας*. «Θάνατος ποιητοῦ» τοῦ *Ἱππότου Λόγγην*. «Ἡ μικρή μου φίλη» τῆς *Νεράϊδας τοῦ Γιαλοῦ*. «Ὁ μικρός μας ἄγγελος» τῆς *Σαπουνόφουσκας*. «Μάτια» τοῦ *Ξάνθίππου* καὶ «Ἄνοιξη» τῆς *Κόρης τῶν Ἀθηνῶν*.

Ἐννοεῖται ὅτι ἔχω καὶ πολλὰ ἄλλα, ποὺ δὲν τὰ διάβασα ἀκόμη.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Πέτρον Ριονσαὶ* (δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἔλαβα γράμματά σου καὶ νὰ μὴ σοῦ ἀπάντησα! κάνω ἐξαιρέσεις ἐγώ; θὰ μοῦ ἔγραψες πρὶν ἰδῇς τὴν ἀπάντηση, ἢ κάποιο γράμμα σου θὰ χάθηκε·) *Κρινούλαν* (πολὺ μοῦ ἄρεσε τὸ γράμμα σου καὶ . . . ἂς μὴν ἤξερες πῶς νὰ τ' ἀρχίσῃς· βραβεῖο ἔστειλα· τὶς λύσεις ἐκεῖνες μπορεῖς νὰ τὶς ξαναστείλῃς·) *Λευκάταν* (χαίρω πολύ· τὸ ἀνανέωσα, εἶδες, στὸ προηγούμενο·) *Ἀντώνιον Παπαντωνόπουλον* (Ὁδηγὸν ἔστειλα· ἀλλὰ προηγούμενο γράμμα σου δὲν ἔλαβα·) *Γόρδιον Δεσμὸν* (σύμφωνοι· ἔχω στὴ διάθεσή σου διαφορὰ δρ. 3,60·) *Λιλάνταν* (τότε δὲν θὰ μοῦ πῇς ποτέ, γιατὶ ἄλλα σκίτσα τοῦ Διαγωνισμοῦ δὲν θὰ δημοσιεύσω· ἐκτὸς ἂν ἔλθῃς νὰ σοῦ τὸ δείξω·) *Καίτην Ἀθανασιάδου* (δὲν ἔλαβα·) *Λυγαριὰν* (ὄχι καὶ στεῖλε·) *Ρογῆρον* (ἔλαβα κι' εὐχαριστῶ·) *Σεμιζέτταν* (στὸν *Κρητ. Ἀέρα* καὶ στὴν *Ὑβόννη* ἔστειλα τὰ βιβλία ποὺ μοῦ παρήγγειλες·) *Ἀργοναύτην* (ὄχι, δὲν σὲ ξέχασα· γράφε μου τώρα· λυσόχ. ἔστειλα·) *Κρητικὸν Ἀέραν* (σοῦ ἔστειλα «Ἀδελφούλα»·) *Μικρὸν Ἔδισσων* (γράμμα μὲ 23 δρ. δὲν ἔλαβα·) *Ἀργώ, Δώραν Ἄνθη, Μονάκριβην, Παραμυθένιον* κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *7 Ἰουλίου*, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 250οῦ Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 12 Σεπτεμβρίου.

456. Λεξίγριφος

Τὸ πρῶτο τόπου ἐπίρρημα·
Τὸ δεύτερο προστάζει
Νὰ βάλῃς γιὰ νὰ πιοῦμε.

Κι' ὡραῖο φροῦτο, τ' ὅλο μου,
Ὢ τί γλυκὰ εὐωδιάζει
Ὣς νὰ τό . . . καταπιοῦμε!

Κατίνα Η. Κεχαγιᾶ

457. Μεταγραμματισμὸς

Ἔχει σχέση μὲ τὴ μύτη
Ἀλλὰ πρᾶγμα εἶναι τῆς τσέπης·
Μ' ἄλλο γράμμα, φίλε λύτη,
Στὰ εἰκονίσματα τὸ βλέπεις.

Ἀγριοτριανταφυλλιὰ

458. Τονόγριφος

Τῆς Ἑλλάδος ποταμὸς
Βάζει πιὸ ψηλὰ τὸν τόνο
Κι' ἔτσι γίνεται ἱκανός . . .
Τὸ γιὰ τί δὲ λέει μόνο.

Ἄγνωστη

459. Ἀναγραμματισμὸς

Κάποιος Τιτὰν ὀργίζεται,
Μπερδεύει δυὸ στοιχεῖα,
Ἀλλὰ μ' αὐτὸ βυθίζεται
Σὲ μαύρη δυστυχία.

Μικρούλα Τραλαλὰ

460. Δικτυωτὸν

* * * * * * * = Κάτοικος τοῦ
* * * * [οὐρανοῦ
* * * * * * * = Τ' ὄνομό του
* * * *
* * * * * * * = Ἄνθος
* * * *
* * * * * * * = Φυτὸν ἐδώδιμον

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Περιπλοκὰς

461. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 = Ποταμός τ. Εὐρώπης
2 1 = Θεὸς
3 1 4 5 = Ἱερὸν
4 3 4 5 = Ζῶον
5 1 2 4 5 = Ποταμὸς

Μέγας Ἀλέξανδρος

462. Διπλὸ Κεφάλι

ὡς, λεία, αὔρα, ὑαλωτός, ἰός, ταῦρος

Εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς νὰ προστεθῇ ἓν γράμμα ὡς κεφαλὴ καὶ νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις, τἀρχικὰ τῶν ὁποίων νἀποτελοῦν ἀρχαῖον ἥρωα.

Μῦρο τοῦ Μαγιοῦ

463. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαῖον βασιλέα, τὰ δὲ δεύτερα γράμματα Μοῦσαν:

1, Ὥρα τοῦ ἔτους· 2, Ἄλλη Μοῦσα· 3, Μέλος τοῦ προσώπου· 4, Θεά· 5, Λατῖνος ποιητής· 6, Χώρα τῆς Ἑλλάδος· 7, Χρονικὸν ἐπίρρημα.

Καστανὴ Νεράϊδα

464. Μικτὸν

κντς - ασ - λλλ

(Παροιμία κοινοτάτη) **Λούλα**

465. Γρῖφος

καὶ
καὶ καὶ
ουδ τον ἢ Λυών.
καὶ καὶ νον
καὶ

Ἐρείκη

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

466. Triple Acrostiche

Les premieres lettres celèbre Romain; les deuxièmes grand prophète; les troisièmes phénomène naturel (mouvement des eaux de la mer):

1, Géneral Athenien; 2, Roi de Juda; 3, Roi de Rome; 4, Oiseau palmipède; 5, Peintre hollandais.

Μεγάλη Ἑλλὰς

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 17

234. Ἱσπανία (ὗς, Πάν,, ἴα.) — 235. Πηνειός (πῖ, νῖ, ὅς.) — 236. Παναμὰς-Παλαμάς. — 237. Ὀβὶς-Ὄβις.

238. Κ
ΚΑΡ
ΓΕΡΑΣ
ΑΡΣΙΝΟΗ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

239. Ἡ καλὴ μέρα ἀπὸ τὸ πρωῒ φαίνεται. — 240. Τὸ πτερωτὸν γράμμα εἶναι τὸ Λ: *Λίβανος, Ὄλγα, Παλαιστίνη, Πτολεμαῖος, Ἡρακλῆς*. — 241. ΔΡΑΜΑ (Δούναβις, ἄΡτος, ἈρΑμις, ΣιάΜ, ἈραρΑτ.) — 242. Λαμία, Καρδίτσα, Ἄμφισσα, Λάρισσα. — 243. *Ἡ Ἔδεσσα εἶναι πόλις τῆς Ἑλλάδος*. (υἱέ, δ' ἐς ᾀεί, ναὶ πὼ ληστής, ἔλα δός.) — 244. CUPIDON (uni, pion, Ino, duc, Odin, non.).

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Η προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

| Α' — 622 |

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ Ἀγράφων κινηματογραφικῶν Ἀστέρων. Συμμετοχὴ δίδραχμος. Προθεσμία μηνιαία. Βραβεῖα 3 ἐκλεκτά. Σύλλογοι, Διαπλασόπουλα ες ὑποστηρίζοντές μας, θὰ ὑποστηριχθῆτε . . . Δ/σις: Κώσταν Κοντογιάννην, Ξάνθην.

Νοστράδαμος — Βοναπάρτης

| Α' — 623 |

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ: «Πόσα 5 ἔχει ἕνα τάληρο ἐκδόσεως ἕκτης;» Προθεσμία μηνιαία, συμμετοχὴ τρίδραχμος. Βραβεῖα ἕξη ἐκλεκτα. Στέλλα Δενδρινοῦ Ἀργοστόλιον, διὰ **Μικρὸν Ἔδισσων**

| Α' — 624 |

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια, ἀλληλογραφῶ. Στεῖλτε ὅλες οἱ Βασίλειον Παρμενίδην, Δράμα. Διὰ ΛΙΛΙΑ ΧΑΡΒΕΥ

| Α' — 625 |

«ΤΡΟΜΟΣ»

Ἱδρύσαμε Σύλλογο μὲ τὴν ἀνωτέρω ὀνομασία καὶ θὰ ἐνσπείρουμε τὸν ὄλεθρο στὸν Διαπλασόκοσμο. Σκοποί: Ἀποκαλύψεις, ἀποκαλύψεις, ἀποκαλύψεις! Σῆμα τοῦ Συλλόγου: Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου!

ΤΡΕΜΕΤΕΕΕ . . . ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ
ΤΑΡΖΑΝ, ΑΝΑΚΑΤΟΣΟΥΡΑΣ

| Α' — 626 |

Εὐχαριστῶ ὅσους μοῦ ἔστειλαν τετραδιάκια καὶ περιμένω ἀπὸ ὅλους.

Βασίλισσα τῶν Ῥόδων, ἔστειλα γράμμα, ἀπάντησίν σου δὲν ἔλαβα λόγος ποῖος; Νὰ περιμένω;

Τσὶν-Τσόν, ἀφοῦ δὲν κατάλαβες τὴν ἀγγελίαν μας . . προσπάθησε νὰ τὴν καταλάβῃς.

Ἔνδοξε Σουλιώτη, ἀναγκάζομαι νὰ διακόψω ἀλληλοφραφίαν. **Πούπουλο**

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879 – 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1929) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 36 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Ὁ δὲ *Τόμος τοῦ 1929* τιμᾶται ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι